

Interreg V A Projekt ResiBil

Glosář / Glossary / Glossar

disciplína: Geologie - Hydrogeologie - Vodohospodářské

discipline: Geology - Hydrogeology - Water Management

Fachgebiete: Geologie - Hydrogeologie - Wasserwirtschaft

český termín	english term	deutscher Begriff	definice český	definition english	Definition deutsch	zdroj source Quelle
aglutinovaný	agglutinated	agglutiniert	vzniklý slepením cizorodých částic	Particles which are sticking together	Verklebt, verklumpt; zusammenkleben von Körnern und Komponenten	u, q
agradace	aggradation	Aggradation	akumulace sedimentárního materiálu v průběhu času ve vertikálním směru	Accumulation of sedimentary material in vertical direction through time	Anschwemmung, Akkumulation, Anhäufung von sedimentären Material eines Ablagerungsraumes über die Zeit	q
akomodace	accommodation	Ablagerungsraum	volný prostor pro potenciální akumulaci sedimentárního materiálu, vzniká zejména subsidencí dna pánve	Space available for potential sediment accumulation, produced through basin-floor subsidence	Räumlich begrenzter Bereich (z.B. Fluss, Tiefsee), in dem sich Lockergesteine (zum Beispiel Sedimente oder auch vulkanische Gesteine) ablagern	f, q
alterace	alteration	Umwandlung	fyzikální nebo chemická změna (minerálu)	Any change in the mineralogic composition of a rock brought about by physical or chemical means, esp. by the action of hydrothermal solutions	Bezeichnung für die mineralogischen und chemischen Veränderungen eines Erzkörpers und/oder seines Nebengesteines	w, q
aluviaální, nivní	alluvial	alluvial	sedimentace v říční nivě, obvykle nepravidelná (povodně)	Deposited by irregular events of running water	(junge) Ablagerungen von Flüssen, oft bodenbildendes Substrat	w, o
amfibolit	amphibolite	Amphibolit	metamorfovaná hornina obsahující minerály amfibolitové facie (amfibol, plagioklas)	Basic metamorphic rock consisting of amphibolitefacies mineral assemblage (e. g. hornblende, plagioclase)	Amphibolit ist ein vorwiegend aus Amphibol und Plagioklas zusammengesetztes dunkles Gestein. Basische Magmatite (wie Basalt und seltener Gabbro) sind Ausgangsgestein, die sich unter Einfluss der Zunahme von Druck- und Temperatur in der Erdkruste umwandeln.	w, n

amonit	ammonite	Ammonit	skupina hlavonožců s vnější schránkou žijící v období devon–křída (mezozoikum)	Fossil of a Cephalopod	Versteinerte Überreste (Fossil) eines im Wasser lebenden, urzeitlichen Kopffüßers (Cephalopoda)	w, n
analýza	analysis	Analyse	rozbor objektu	Examination of an object	Untersuchung einer Substanz oder eines Objektes.	h
andezit	andesites	Andesit	vulkanická hornina intermediálního chemického složení (obsah SiO ₂ je 56–63%)	Volcanic rock with intermediate chemical composition (medium SiO ₂ -content)	Vulkanisches Gestein mit intermediärem Gesteinschemismus (mittlerer SiO ₂ -Gehalt)	w, n
anomálie	anomaly	Anomalie	vyjímečnost, odchylka od normální hodnoty	Irregularity, deviation from the norm	Normabweichung	h, v
antiduna	antidune	Antidüne	Vlnité fluviální formy, které se obvykle nacházejí ve fluviálním prostředí v mělkých oblastech s vysokým průtokem; antiduny jsou obecně symetrické a migrují proti směru proudění	Wavy fluvial bedform, typically found in fluvial environments in shallow areas with a high flow rate; antidunes are generally symmetric and migrate counter to the flow direction	Antidünen bilden sich in flachem Wasser bei hohen Fließgeschwindigkeiten entgegengesetzt der Fließrichtung. Sie haben eine wellige Sohlenform und bestehend aus feinkörnigem rolligen Lockergestein	q
arkóza	arkose	Arkose	Sedimentární hornina. Je typ pískovce s podílem nestabilních zrn (živce, muskovit, úlomky hornin) nad 25%	Sandstone-like sedimentary rock containing more than 25% of feldspars	Sandstein, der einen relativ hohen Anteil (25%) an Feldspat beinhaltet	o
artéská podzemní voda	artesian groundwater	artesisches Grundwasser	Podzemní voda s piezometrickou hladinou nad povrchem terénu.	Confined groundwater with a piezometric level above the surface	Gespanntes Grundwasser, dessen Druckspiegel sich oberhalb der Bodenoberfläche befindet	a
atmosférický tlak	atmospheric pressure	Atmosphärendruck, atmosphärischer Druck	Tlak způsobený hmotností vzduchu.	The pressure exerted by the atmosphere on any surface beneath or within it	Bezeichnung für den (statischen) Druck der Atmosphäre	d, j
bahno, kal, směs jílu a prachu	mud	Schlamm	směs jílu a prachu	A mud-grade clastic-sediment or a liquid or semi-liquid mixture of water and soil	Feuchtes, breiges und feinkörniges Sediment (Ton bis Schluff)	w, q
balvan, kal	boulder, block	Steinblock, Block	rozměrný horninový úlomek	Rock fragment with size greater than 25.6 centimetres (10.1 in) in diameter depending on the source	Großer, in der Natur vorkommender oder als Baumaterial genutzter Stein. Laut Korngrößenklassifikation > 200 mm	h

bariéra hydraulická	hydraulic barrier	hydraulische Barriere	Tyto bariéry rozdělujeme na negativní a pozitivní. V obou případech dochází k umělému ovlivnění hladiny podzemní vody tak, aby došlo ke změně směru proudění podzemní vody a vytvoření umělé rozvodnic	These barriers are divided into negative and positive. In both cases, there exists an artificial influence of groundwater level so as to change the direction of groundwater flow and creating artificial groundwater divides	Künstliche Hindernisse, welche den Grundwasserstand beeinflussen, die Strömungsrichtung des Grundwasserflusses ändern und als künstliche Grundwasserscheiden fungieren können	aa
báze	base	Basis	spodní hranice	Lower limit	Untere abschließende Begrenzung	v
báze erozní	erosion base	Erosionsbasis	Dno nejhlubšího údolí, které je odvodňovací úrovňí určité šířky oblasti s trvalým odtokem (zpravidla to je řeka)	It is the bottom of the deepest valley, which is the drainage level of a broader area with permanent runoff (usually a river)	Stellt den tiefsten Punkt dar, bis zu welchem ein Fließgewässer den Untergrund erodieren kann, bevor das Meeressniveau erreicht wird	p, q
báze odvodnění podzemních vod	natural groundwater discharge	Grundwasseraustritt	Místo, k němuž odtékají podzemní vody určitého zvodněného systému a kde vystupují na povrch, resp. do povrchových toků. Přírodními bazemi odvodnění podzemních vod jsou zpravidla údolí povrchových toků. Místní báze odvodnění podzemních vod se potom kryje s místní erozní bází	A site where groundwater appears naturally on the surface or joins the surface streams	Natürliches Zutreten von Wasser, das dabei von Grundwasser zu oberirdischem Wasser wird	aa, e
belemnit	belemnite	Belemnit	hlavonožci s protaženou vnitřní schránkou, žili v období svrchní karbon–eocén	Cuneiform fossil of a Cephalopod	Fossile Kopfüßer (Cephalopoden), welche ihr Gehäuse aus einem aragonitischen gekammerten Gehäuse (Phragmokon) und einem projektilförmigen Rostrum aus Calcit aufbauten. Fossile Überlieferung ist meist nur auf Rostrum reduziert (Donnerkeile).	q
bentos	benthos	Benthos	živočichové i rostliny obývající dno pánve (sesilní bentos je přisedlý ke dnu, vagilní b. se po dně pohybuje)	The community of organisms that live on, in, or near the seabed	Lebensgemeinschaft, die alle tierischen und pflanzlichen Bewohner des Ufers und des Grundes von Gewässern (Benthal) umfasst	h, q

bilance hydrologická	water balance	Wasserbilanz	Porovnání přírůstků a úbytků vody a změn vodních zásob povodí, území nebo vodního útvaru za daný časový interval	Inventory of water based on the principle that during a certain time interval, the total water gain to a given catchment area or body of water must equal the total water loss plus the net change in storage in the catchment or body of water	Bestandesaufnahme des Wassers nach dem Prinzip, dass in einer bestimmten Zeitspanne der gesamte Eintrag in ein Einzugsgebiet oder ein Gewässer gleich dem gesamten Wasserverlust plus der Vorratsänderung im Einzugsgebiet bzw. Gewässer sein muss	a, aa
bilance podzemní vody	groundwater balance	Grundwasserbilanz	Kvantitativní vztah mezi prvky, určujícími změnu zásoby podzemní vody za dané časové období v uvažovaném území	The quantitative relationship between the elements that determine the change in groundwater reserves for a given time period in the considered area	Bilanzartige Erfassung der Grundwasserzuflüsse (Grundwasserneubildung, zufließendes Uferfiltrat, oberstromiger Zufluss, künstliche Grundwasseranreicherung) und der Grundwasserabflüsse (Grundwasserabstrom, kapillarer Aufstieg und Evapotranspiration, künstliche Grundwasserentnahme) sowie der Vorratsänderung für ein Betrachtungsgebiet innerhalb einer Betrachtungszeitspanne	d
bimodální vulkanismus	bimodal volcanism	bimodaler Vulkanismus	dvoufázový vulkanismus, který začíná erupcemi kyselých produktů a končí výlevy alkalických láv	2-phase volcanism which starts with an eruption of acidic products and ends with the outflow of alkaline lava	zweiphasiger Vulkanismus, der mit einer explosiven Förderung saurer Produkte beginnt und mit dem Ausfluss basischer Laven endet	h
biofacie	biofacies	Biofazies	charakteristické společenstvo fosilií v sedimentární hornině ukazující na určitý typ sedimentárního prostředí	Characteristic assemblage of fossils in a sedimentary rock which represent a specific environment	Ein ausschließlich auf die Gleichartigkeit des primären organischen Inhalts eines Sedimentgestein abzielender Unterbegriff von Fazies. Biofazies umfaßt sowohl Körper- als auch Spurenfossilien.	h, q
biostratigrafie	biostratigraphy	Biostratigraphie	relativní dělení horninových vrstev na základě použití indexových fosilií	Division of rock strata and assignment of relative ages by using fossils	Teilgebiet der Stratigraphie, das sich mit der zeitlichen Einstufung von Schichtfolgen auf der Basis ihrer Fossiliführung beschäftigt	h, q
bioturbace	bioturbation	Bioturbation	přepracování sedimentů působením živočichů a rostlin	Reworking of soils and sediments by animals or plants	Veränderung der Struktur und Zusammensetzung supriger, weicher und fester Sedimente durch grabende Organismen	q

biozóna	biozone; Oppel zone	Biozone	sekvence vrstev definovaná specifickým spektrem autochtonních fosilií	Intervals of geological strata that are defined on the basis of their characteristic fossil taxa	Zeitabschnitt, der der vertikalen (zeitlichen) Verbreitung definierter Organismen innerhalb einer Gesteinsabfolge entspricht	h, q
blokdiagram	block-diagram	Blockdiagramm	Schéma nebo obrázek, který popisuje různé části systému a jejich vztahy	A block diagram shows the surface of the earth and also at least one cross section	Eine durch Vertikalschnitte aus dem Abbild der Erdrinde herausgeschnittene Blockdarstellung	h, o
blokové deformace (kerné struktury)	block deformation	Blockdeformation	Extenzní zlomový systém se segmenty bloků-ker	Extensional fault system	Extensionales Störungsregime mit segmentierten Krustenblöcken	h
bod vadnutí	permanent wilting point	Permanenter Welkepunkt	Vlhkost pudy, při které dojde k vadnutí listu rostlin. Zbývající voda je obtížně dostupná, protože je vázaná absorpcí nebo mezimolekulárními silami	Moisture content of the soil at which the leaves of plants growing in that soil become permanently wilted	Bodenfeuchtegehalt, bei dem die Blätter von Pflanzen, die in diesem Boden wachsen, dauerhaft welken {verändert nach a}	a
Bouguerova anomálie	Bouguer anomaly	Bouguer-Anomalie	tíhové zrychlení opravené o účinek volného vzduchu (Fayova anomálie), o účinek všech „normálních“ hmot nad hladinou moře (referenčního elipsoidu) a vliv reliéfu terénu	Gravity anomalies caused by local deviation of the gravitational acceleration from the theoretical normal value on a reference surface	Gravitative Anomalie, die durch lokale Abweichungen der Gravitationsbeschleunigung gegenüber einer genormten Referenzoberfläche abweichen	h, q
brakický	brackish	brackisch (Brackwasser)	mořské vody se sníženou salinitou v rozsahu 0,1 %–1 %	Water, having more salinity than freshwater, but not as much as seawater. It may result from mixing seawater with fresh water together	See- oder Meerwasser mit einem Sazgeholt (Salinität) von 0,1 bis 1 %.	h, o
brekciace	brecciation	Brekziierung	fragmentace horniny sedimentárními, vulkanickými, diagenetickými, tektonickými či impaktovými procesy	Fragmentation of rock by sedimentary, vulcanogenic, diagenetic, tectonic or impact events	Vorgang der Fragmentierung eines Gesteins durch sedimentäre, vulkanogene, diagenetische, tektonische, hydrothermale oder Impakt Ereignisse	h
brekcie	breccia	Brekzie	sedimentární hornina tvořena více než 30% ostrohranných úlomků	Rock composed of more than 30% broken fragments of minerals or rock in a fine-grained matrix	Gestein, welches aus mehr als 30% eckigen Gesteinstrümmern in einer feinkörnige Grundmasse besteht	g, h
brekcie explozivní	volcanic breccia	Vulkanische Brekkzie	brekcie vytvořená vulkanickou událostí	Breccia formed by a volcanic event	Brekzie, die durch ein vulkanisches Ereignis entstanden ist	w, q
břežní linie	shoreline	Küstenlinie	Okrraj moře, jezera nebo široké řeky	Edge of a sea, lake, or wide river	Begrenzung zwischen Meer und Land	h, u

břidlice	schist	Schiefer	foliovaná středně metamorfovaná hornina	A metasedimentary rock with a schistose texture	Sammelbezeichnung für verschiedene tektonisch überprägte bis metamorphosierte Sedimentgesteine	w, q
břidličnatost	schistosity	Schieferung	paralelní foliae způsobená podélním uspořádáním fylosilikátů	Geological foliation with medium to large grained flakes in a preferred sheetlike orientation is called schistosity	Durch tektonische Vorgänge hervorgerufene lagige Textur eines Gesteins	h
čára průtoků	hydrograph	Ganglinie	Čára znázorňující časový průběh průtoku v určitém profilu.	Graph showing the variation in time of some hydrological data such as stage, discharge, velocity, sediment load, etc. (hydrograph is mostly used for stage or discharge)	Graphische Darstellung der zeitlichen Änderung hydrologischer Daten wie Abfluss, Geschwindigkeit, Sedimentfracht etc. (Der Begriff Ganglinie wird hauptsächlich für Wasserstand und Abfluss verwendet)	a
čára překročení	duration curve	Dauerlinie	Čára kumulativních četností popř. čára dob dosažení nebo překročení hodnot hydrologického prvku.	Graph representing the time during which the value of a given parameter, e.g. water level, is equalled or exceeded, regardless of continuity in time	(1) Graphische Darstellung des Zeitraumes während dessen ein bestimmter Wert einer Variablen, z.B. Wasserstand, zeitlich unabhängig voneinander erreicht oder überschritten wird (2) Graphische Darstellung von zeitäquidistanten Mittelwerten einer bestimmten Zeitspanne in Abhängigkeit von der zugehörigen Unter- bzw. Überschreitungsdauer	a, b
čára rozdělení četnosti	frequency distribution, probability distribution	Häufigkeitsverteilung	Grafické zobrazení četnosti výskytu hodnot hydrologického prvku	Graphic presentation of the frequency of hydrological element values	Spezifizierung, in welcher Art die Häufigkeiten der Elemente einer Grundgesamtheit gemäß den Werten der durch sie dargestellten Veränderlichen verteilt sind	a
čára výtoková	groundwater recession	Grundwasserrückgang	Čára poklesu průtoků v období bez srážek, kdy je tok napájen pouze podzemní vodou.	Decreasing rate of groundwater discharge to surface water bodies during periods of no recharge, connected to the depletion of groundwater storage, and expressed by groundwater recession curve	Abnahme des Grundwasserabflusses zu Oberflächengewässern in Zeiten, in denen keine Neubildung erfolgt, verbunden mit einer Abnahme der Grundwasserspeicherung und dargestellt durch eine Grundwasserrückgangskurve	a

čedič, bazalt	basalt	Basalt	bazická vulkanická hornina	Mafic extrusive igneous rock	Vulkanisches, basisches Ergussgestein	p, q
čelo delty	delta foreset	Deltafront	svah delty, hlavní část deltového sedimentárního prostoru	Sandy front part of a delta	Vorgelagerter sandiger Bereich des Deltas	h
červená řasa	red algae	Rotalgen	řasy s červenými assimilačními barvivy, žijí od kambria–recentu	Aquatic (freshwater and saltwater) algae with red colour	Abteilung von Algen, von denen viele durch die an der Photosynthese beteiligten Phycobiline rot gefärbt sind	h, q
čerňina	ripple	Rippeln	vlnová sedimentární struktura produkovaná transportem sedimentárního materiálu	Wave-like sedimentary structure evoked by a flowing medium (air, water)	wird lockerer Sand als rollende oder springende Bodenfracht durch Wind oder Wasser transportiert, entstehen u.a. eine Vielzahl verschiedener wellenartiger Oberflächenformen	q
čerňina asymetrická	asymmetric ripple, wave ripples, oscillation ripple	asymmetrische Wellenrippeln	čerňiny s rovnoraménym úklonem svahu kolem hřbetu, produkované jednosměrným proudem	Ripples with a flat luv side and a steeper lee side, indicating a directionel flow	Sedimentationsform im aquatschien Bereich. Die Rippeln zeigen eine flache Luv- und eine steile Leeseite. Dies weist auf eine gerichtete Strömung hin	q
čerňina asymetrická (proudová)	current ripple	Strömungsrippeln	zvlnění povrchu původně nezpevněných sedimentů, zejména písčů, způsobené vodním prouděním	Ripple marks are sedimentary structures and indicate agitation by water (current or waves) or wind. Unidirectional ripples, or asymmetrical ripple marks are asymmetrical in profile, with a gentle up-current slope and a steeper down-current slope	Wird lockerer Sand als rollende oder springende Bodenfracht durch Wind oder Wasser transportiert, entstehen u.a. eine Vielzahl verschiedener wellenartiger Oberflächenstrukturen; Strömungsrippel sind im Querschnitt asymmetrisch	h, q
čerňina symetrická	symmetric ripples, wave ripples, oscillation ripple	symmetrische Wellenrippeln	čerňiny s rovnoraménym úklonem svahu kolem hřbetu, produkované oscilačním vlněním	Ripples with an equal inclination of luv and lee side, indicating an oscillating wave movement	Rippeln mit gleichmäßiger Neigung von Luv- und Leeseite, weisen auf eine oszillierende Wellenbewegung hin	h, q
čistý stříh	pure shear	Scherung (reine)	koaxiální rovinná deformace	Three-dimensional homogeneous flattening of a body. It is an example of irrotational strain in which body is elongated in one direction while being shortened perpendicularly	Reine Scherung als Idealfall koaxialer Verformung bedeutet, daß die Bewegungspfade der Teilchen bei zunehmender Verformung ihre Richtung ändern und sich symmetrisch den Hauptachsen des Verformungsellipsoides nähern	h, q
dacit	dacite	Dazit	vulkanická hornina obsahující především křemen a plagioklas	Volcanic rock mainly consisting of quartz and plagioclase	Vulkanisches Gestein vorwiegend aus Quarz und Na-Plagioklas bestehend	q

delta	delta	Delta	typ ústí řeky do otevřené pánve (moře, jezera), obvykle charakteristického trojuhelníkovitého tvaru	River mouth into a lake or a sea, shaped like a triangle where the river divides into several smaller rivers	Im Grundriss fächerartige, dreieckige, zerlappte bis fingerförmige Ablagerungen fluvialer Sedimente im Bereich einer Flussmündung	h, q
deltové	deltaic	deltaisch	uložený v prostředí říční delty	Deposited in the area of a river delta	Abgelagert im Bereich eines Flussdeltas	h
deluvianí sedimenty	deluvial deposits	diluviale Ablagerungen	pleistocenní sedimenty	Pleistocene sediments (ice age)	Pleistozäne (eiszeitliche) Ablagerungen	h
deprese hladiny	drawdown	Grundwasserabsenkung	Snížení hladiny podzemní vody pod přírodní piezometrickou hladinu následkem umělého zásahu do zvodně (odběru vody ze zvodně)	Lowering of the water table or piezometric surface caused by the extraction of groundwater by pumping, by artesian flow from a bore hole, or by a spring emerging from an aquifer	(1) Absenkung einer Grundwasserdrukfläche als Folge technischer Maßnahmen (2) Absenkung des Grundwasserspiegels oder des Druckspiegels durch Wasserentnahme mittels Pumpen, bei einem artesischen System mittels eines Bohrloches oder durch eine aus einem Grundwasserleiter austretende Quelle	a, b, aa
detritický, úlomkovitý	detrital	detritisch	složený z úlomků (zrn) minerálů biogenního či anorganického původu	Composed of relocated biogenic or geogenic particles	Allgemeiner Begriff für Gesteinsschutt oder zerriebene Organismenreste, die durch Erosion von ihrem Ursprungsort entfernt und an anderer Stelle abgelagert wurden	q
dinosaurus	dinosaur	Dinosaurier	ještěř žijící v triasu až křídě, dělí se na plazopánevni (Saurischia) a ptakopánevni (Ornithischia)	Dinosaurs are a diverse group of reptiles. They became the dominant terrestrial vertebrates after the Triassic–Jurassic extinction event; their dominance continued through the Jurassic and Cretaceous periods	Dinosaurier sind eine artenreiche Gruppe von Reptilien, die am Ende der Trias die dominanten Landwirbeltiere darstellten. Sie starben an der Kreide-Tertiär-Grenze vor circa 65 Millionen Jahren aus	h, q
diorit	diorite	Diorit	intermediální plutonická (magmatická) hornina	Intermediate plutonic rock	Magmatisches Tiefengestein (Plutonit) intermediärer Zusammensetzung	q
diskordance	unconformity	Diskordanz	hraniční plocha označující hiát, tedy přerušení sekvence hornin v důsledku nesedimentace, eroze, tektonického posunu, atd.	Boundary surface where the continuous sequence of rocks is interrupted because of erosion or displacement (position of angular or irregular stratification)	Eine Lücke oder Diskontinuität in einer Schichtfolge	h, q

diverzita	diversity	Diversität	rozmanitost, počet druhů v biocenóze	Variety and variability of life on Earth. Biodiversity typically measures variation at the genetic, species, and ecosystem level	Beschreibt im folgende Aspekte der natürlichen Vielfalt: Variabilität, Vielzahl und Komplexität.	q
dno pánve	base of basin, base of trough	Basis des Beckens	nejspodnější část sedimentární pánve	The lowest part of a sedimentary basin	Unterster Teil eines sedimentären Beckens	h
doba zdržení	residence time	Verweildauer	U podzemní vody doba, po kterou se podzemní voda zdrží v uvažované části litosféry	Period during which water or a substance remains in a component part of hydrological cycle	Zeitraum, während dessen Wasser oder eine andere Substanz in einer Teilkomponente des hydrologischen Kreislaufes zurückgehalten wird	a
dolomit	dolostone, dolomite rock	Dolomit	karbonátová hornina s vysokým obsahem horčíku	Carbonate rock with high Mg-content	Karbonatgestein mit hohem Magnesium-Anteil	q
dosah deprese	range of cone of depression	Reichweite der Absenkung	Dosah depresního kužele hladiny podzemní vody v důsledku čerpání	Range of the cone of depression, caused by withdrawl	Reichweite des durch eine technische Maßnahme (e.g. Entnahmebrunnen) erzeugten Absenktrichters in der Grundwasserdruckfläche	aa
dotace podzemní vody	(groundwater) recharge rate	Grundwasserneubildungsrate	Objem vody, který je přímo nebo nepřímo přenesen do kolektoru podzemní vody.	Volume of water that is added from outside to the zone of saturation of an aquifer, either directly into a formation, or indirectly by way of another formation	Volumen des auf einer bestimmten Fläche infiltrierten Wassers während einer bestimmten Zeitspanne	a, aa, l
droba	greywacke	Grauwacke	Klastická sedimentární hornina s více než 15% jílu a nestabilních komponent (živce, slídy, atd.)	Clastic sedimentary rock with more than 15% of clay matrix or unstable components (feldspars, micas, etc.)	Als Feldbezeichnung beschreibt die Grauwacke einen meist dunkel-(grün-)grauen Sandstein mit einem hohen Matrixanteil	w, q
duna	dune	Düne	Akumulace větrem přenášeného písku	Hill formed by wind-borne sand	äolische Akkumulationsform (äolische Akkumulation) aus Sand	q
dvojlom	birefringence	Doppelbrechung	u opticky anizotropních minerálů rozdíl v indexech světelného lomu	Splitting of one light beam into two beams by passing an anisotropic cristall	Zerlegung eines Lichtstrahls in zwei Strahlen unterschiedlicher Strahlrichtung und Polarisation durch Brechung an optisch anisotropen Kristallen	q
dvojslídny	two-mica	Zweiglimmer-	Hornina, která obsahuje dva typy slídy, např. muskovit a biotit	Rock, which contains two kinds of mica	Gestein, welches 2 unterschiedliche Arten von Glimmern enthält	q, w

efektivní porozita	effective porosity	durchflusswirksamer Hohlraumanteil / effektive Porosität	Množství otevřených pórů, skrz které může proudit medium. Vyjadřuje se jako podíl objemu otevřených pórů a celkového objemu porézního materiálu včetně průlin.	Amount of interconnected pore space available for fluid transmission. It is expressed as the ratio of the volume of the interconnecting interstices to the gross volume of the porous medium, inclusive of voids.	(1) Quotient der vom Grundwasser durchfliessbaren Hohlräume und des Gesamtvolumens des Gesteinskörpers. Dazu zählen nur Hohlräume, die nicht geschlossen sind und in denen die schwerkraftbedingte Bewegung des Wassers nicht durch Kapillar- und Oberflächenkräfte beeinträchtigt wird. (2) Alle untereinander verbundenen Porenräume, die zur Weiterleitung von Flüssigkeiten verfügbar sind. Die effektive Porosität wird ausgedrückt als Verhältnis aller miteinander verbundenen Hohlräume zum Gesamtvolumen des porösen Mediums einschließlich der Hohlräume.	a, d
efektivní srážky	effective rainfall, effective precipitation	Effektiver Niederschlag	Část srážek, která se účastní odtokového procesu.	That part of rainfall which contributes to runoff. In some procedures the prompt subsurface runoff is entirely excluded from direct runoff and then effective rainfall is equal to rainfall excess	Teil des Gebietsniederschlages, der als Direktabfluss wirksam wird. In einigen Verfahren wird der unterirdische Abfluss vom direkten Abfluss ganz ausgenommen, dann entspricht der effektive Abfluss dem Regenüberschuss	a
elektrická odporová tomografie (multikabel)	electrical resistivity tomography	elektrische Widerstandstomographie	geofyzikální metoda geoelektrického průzkumu, kombinace profilového měření a vertikálního sondování	Geophysical technique for imaging sub-surface structures from electrical resistivity measurements made at the surface, or by electrodes in one or more boreholes	Geoelektrisches Verfahren, das durch eine Vielzahl von Messungen an der Erdoberfläche oder in Bohrungen Schnittbilder der Leitfähigkeitsverteilung liefert	h, q
elektrické průzkum	electrical survey	Geoelektrik	geofyzikální průzkum realizovaný geoelektrickými metodami	Geophysical technique for imaging sub-surface structures from electrical resistivity measurements made at the surface, or by electrodes in one or more boreholes	Gesamtheit der geoelektrischen Verfahren und elektromagnetischen Verfahren	h, q

elektroda	electrode	Elektrode	tyč z vodivého materiálu, která se využívá při elektrickém průzkumu	Stick made of conductive material used in electrical survey	Elektronenleiter aus leitfähigem Material (meist Metall oder Graphit). Dienen dazu, nicht elektronenleitende Bereiche mit Kabeln zu verbinden, und finden dazu beispielsweise Anwendung in elektrochemischen Elementen, als Werkzeug (z. B. beim Widerstandspunktschweißen) und ggf. Materialspender beim Elektroschweißen, als Anschlüsse und elektronenoptische Elemente in Elektronenröhren	h
erlan	calc-silicate rock	Kalksilikatfels	Metamorfovaná hornina, která může vznikat jak kontaktní, tak regionální metamorfózou z původně vápenato-silikátových hornin (materiálu)	A metamorphic rock mainly composed of calc-silicate minerals, such as diopside, grossular-andradite, clinozoisite-epidote and wollastonite, and containing less than 5% vol. of carbonate minerals	Metamorphes Gestein aus mergeligem Ausgangsgestein	w, h
eroze	erosion	Erosion	mechanický odnos zvětralin větrem, vodou a ledem	Abrasion of rock by wind, water and ice	Oberbegriff für die Abtragungsprozesse, bei denen Material durch die Agenzen verlagert wird (fluviale Erosion, glaziale Erosion, Winderosion, marine Erosion)	q
erozivní	erosive	erosiv	vzniklý erozí, tj. souborem mechanických pochodů způsobujících uvolňování a přemístování materiálu na zemském povrchu (eroze říční, ledovcová, větrná atd.)	Due to erosion	Durch Erosion entstanden	h, u
estuarijní	estuarine	ästuarin	prostředí u ústí řeky do moře (estuárii)	Deposited in the area of a river mouth	Im Bereich einer gezeitendominierten Trichtermündung (Ästuar) abgelagert.	h, o
evaporace, odpařování	evaporation	Evaporation, Verdunstung	Přechod vody z kapalné fáze v plynou z povrchu hladiny	Type of vaporization that occurs on the surface of a liquid as it changes into the gas phase	Verdunstung von Wasser an freien Wasseroberflächen (See, Meer) und vegetationsfreien Flächen. Ausgelöst durch Wärme der Sonneneinstrahlung, wird Wasser vom flüssigen in den gasförmigen Aggregatzustand überführt	h, o

evaporit	evaporite	Evaporit	chemogenní sedimentární hornina	Water-soluble mineral sediment that results from concentration and crystallization by evaporation from an aqueous solution	chemische Sedimente und Sedimentgesteine, die in trocken (ariden) Klimagebieten entstehen. Die intensive Verdunstung führt zur Ausfällung von Karbonat, Sulfat und Salz aus wässriger Lösung	q
facie	facies	Fazies	charakteristiky geologické jednotky	The sum total of features such as sedimentary rock type, mineral content, sedimentary structures, bedding characteristics, fossil content, ect. Which characterise a sediment as having been deposited in a given environment	Merkmalsausprägung, die für eine geologische Einheit kennzeichnend ist. Summe aller primären organischen und anorganischen Charakteristika einer Ablagerung an einem Ort	p, q
fauna, živočichové	fauna	Fauna	živočištvost	All of the animal life present in a particular region or time	Gesamtheit aller Tiere in einem Gebiet oder im engeren Sinne alle Tierarten in diesem Gebiet	h, q
flóra, rostlinstvo	flora	Flora	rostlinstvo	Plant life occurring in a particular region or time, generally the naturally occurring or indigenous—native plant life	Die Gesamtheit der Pflanzensippen (der Artenbestand) eines definierten Gebietes	h, q
fluviální, říční	fluvial	fluviatil	vázaný na kontinentální řečiště	Related to streaming water	Auf Fließgewässer bezogen	u, v
foliace	foliation	Foliation	planární struktura hornin způsobená plastickou deformací	A general term for a planar arrangement of textural or structural features in any type of rock; esp., the planar structure that results from flattening of the constituent grains of a metamorphic rock	Überbegriff für jede Art von penetrativem Flächengefüge, das nicht durch Sedimentation entstanden ist	w, q
fonolit	phonolite	Phonolith ("Klingstein")	vulkanická hornina	Phonolitic rocks, with felsics comprising 10–60% foids and alkali feldspar/total feldspar >0.9.	Vulkanisches Gestein von grünlicher bis grauer Farbe	w, q
foraminifera	foraminifer	Foraminiferen	dírkovci, prvoci vytvářející aglutinované či vápnité schránky	Diverse and abundant protists protozoan with body housing	Gruppe formenreicher, heterotropher, überwiegend mariner und schalentragender Einzeller	h, q

fosfát	phosphate	Phosphat	Chemický derivát kyseliny fosforečné. Fosforečnanový ion je anorganická chemická látka, konjugovaná báze, která může tvořit mnoho různých solí a hornin.	Chemical derivative of phosphoric acid. The phosphate ion is an inorganic chemical, the conjugate base that can form many different salts and rocks	Salze und Ester der Orthophosphorsäure, die auch Mineral- und Gesteinsbildend sind	h
fosilie	fossil	Fossil, Fossilien (plural)	zkamenělina, tj. zbytek těla kdysi žijících organismů, jejich otisky a stopy	Any trace of past life preserved in a rock (includes animal tracks & burrows as well as shells, skeletons and impressions of soft flesh)	über längere Zeiträume überlieferungsfähige und überlieferte Organismenreste	r, q
fusit	fusain	Fusit, Faserkohle	fossilní dřevné uhlí	Fibrous type of fossil charcoal	Faserige fossile Holzkohle	q
fylit	phyllite	Phyllit	foliovaná metamorfní hornina	A fine to medium-grained metamorphic rock characterised by a lustrous sheen and a well-developed schistosity resulting from the parallel arrangement of phyllosilicates.	ein feinkörniges metamorphes Gestein mit einer gut ausgebildeten Schieferung und seidigem Glanz auf den Schieferungsflächen	w, q
gamaspektrometrický průzkum	gamma-ray surveying	Gamma Ray-Messung, Gammaspektroskopie	Metoda měření přirozeně se vyskytujícího gama záření	Method of measuring naturally occurring gamma radiation	Messung der natürlichen Gammastrahlung. Es dient als qualitative Messung, welche Nuklide vorhanden sind	h
geofon	geofon	Geophon	geofyzikální měřicí přístroj, který převádí vibrace podloží na napěťový signál	Geophysical measuring instrument that converts vibrations of the ground into a voltage signal	Geophysikalisches Messinstrument, das Schwingungen des Erdbodens in elektrische Spannungen umwandelt	h, q
geofyzikální průzkum	geophysical survey	geophysikalische Untersuchung	průzkum prostředí (např. horninového) realizovaný pomocí geofyzikálních metod (studium fyzikálních polí ovlivněných zemským tělesem)	Systematic collection of geophysical data by detection and analysis for spatial studies	Teilgebiet der angewandten Geophysik und befasst sich mit der Erkundung der oberen Bereiche der Erdkruste und des bodennahen Untergrunds. Es kommen dabei gravimetrische, seismische, magnetische und elektrische Verfahren zur Anwendung	h, q
geomagnetické pole	geomagnetic field	geomagnetisches Feld	magnetické pole Země	Earth's magnetic field	Magnetfeld, welches die Erde durchdringt und umgibt	q
glaciální, ledovcové	glacial	glazial, gletscherbedingt	vzniklý nebo vztahující se k činnosti ledovce či zalednění	Sedimentary deposits which have been deposited by a glacial ice mass	Tätigkeit des Gletschereises und die daraus resultierenden Formen und Sedimente	o, s
glaukonit	glaucony (glauconite)	Glaukonit	fylsilikát	Common phyllosilicate with green colour	Häufig auftretendes Phyllosilikat mit meist grüner Farbe	w, q

gradient	Gradient	Gradient	směr růstu hodnot; vektorové pole vyjadřující směr a velikost největší změny skalárního pole	Refers to the tangent of the angle of that surface to the horizontal	Steigung bzw. Gefälle; beschreibt den Höhenverlauf	h
granit	granite	Granit	Magmatic hornfels, light-colored. Contains mainly feldspar and quartz. Also contains small amounts of plagioclase, tourmaline, and garnet.	Light-coloured magmatic rock with more alkali feldspar	meist helles, saures magmatisches Gestein mit einem höheren Alkalifeldspatanteil (zwischen 35% bis 100% Alkalifeldspatanteil gegenüber dem Plagioklas)	q
granodiorit	granodiorite	Granodiorit	Magmatic hornfels, often light-colored to various shades of gray. Contains quartz, plagioclase, biotite, and amphibole.	Light-coloured magmatic rock	Helleres, saures magmatisches Gestein mit einem höheren Plagioklasanteil in der Feldspatzusammensetzung (zwischen 65% und 90% gegenüber dem Alkalifeldspat)	q
gravitační proud	gravity current	gravativer Transport	typ proudu (subaerického/subakvatického) řízeného gravitací a hustotními rozdíly	A variety of current (subquatic/subaeric) driven by gravity and density difference	Prozess der Materialverlagerung durch den Einfluß der Schwerkraft, ohne dass ein Transport durch Agenzien (Wasser, Eis, Luft) stattgefunden hätte	h, q
hemipelagické	hemipelagic	hemipelagisch	prostředí na šelfu mimo dosah terigenního přínosu, sedimentace rychlejší než v pelagickém prostředí	Shelf depositional environment devoid of terrigenous supply, depositional rates higher than in pelagic	Schelfablagerungen im Bereich des Kontinentalhangs bzw -fusses (Bathyal)	h
hiát	hiatus	Hiatus	přerušení stratigrafického sledu, projevující se jako nepřítomnost určité jeho části	Gap in the sequence of sediments	Schichtlücke, zeitliche Lücke innerhalb einer konkordanten Sedimentabfolge	q
hladina dynamická	dynamic level	dynamischer Wasserstand / Betriebswasserstand	Hladina vody ve vrtu anebo studni snížená v důsledku odběru z tohoto vrtu či studny anebo zvýšená v důsledku nalévání anebo vtláčení do tohoto vrtu či studny	Elevation at which water stands in a well when the well is being pumped at a given rate	Höhe des Wasserstandes in einem Brunnen, wenn der Brunnen mit einer bestimmten Menge abgepumpt wird	a

hladina podzemní vody	(ground)water table, groundwater surface	Grundwasseroberfläche	Horní rozhrání nasycené zóny, nad kterým je atmosférický tlak	Surface within the zone of saturation of an unconfined aquifer over which the pressure is atmospheric	(1) Obere Grenzfläche eines Grundwasserkörpers (2) Oberfläche eines ungespannten Grundwasserleiters innerhalb der Sättigungszone, oberhalb derer der Druck dem atmosphärischen Druck entspricht	a, aa, e
hlavonožec	cephalopod	Cephalopode, Kopffüßer	Mořští, nejvíše organizovaní měkkýši s vnější nebo vnitřní schránkou	Member of the molluscan class (e.g. squid, octopus or nautilus) and exclusively marine animals	Seit Oberkambrium bekannte, marine, höchstentwickelte Klasse der Mollusken mit gekammertem Gehäuse aus Aragonit und/oder Kalzit	q
hloubka hladiny podzemní vody	depth to groundwater table	Grundwasserflurabstand	Vzdálenost mezi povrchem terénu a hladinou podzemní vody	Distance between surface and top of first aquifer	Lotrechter Abstand zwischen einem Punkt der Erdoberfläche und der Grundwasseroberfläche des ersten Grundwasserstockwerks	e
hlubokomořské	deep-marine	tief-marin	hluboké části mořského dna	The lowest layer in the ocean, existing below the thermocline and above the seabed	Meeresbereiche mit mehr als 200 m Tiefe	h
hlubokovodní	deep water	Tiefwasser-	obývající hluboké vody	Ocean water in the abyssal zone, hadal zone, or other deep ocean zones	Im Tiefwasserbereich vorkommende Lebewesen oder sich abspielende Prozesse	h
horizontální zvrstvení	horizontal bedding	horizontale Schichtung	vodorovně uložené sedimenty	Horizontal deposited sediments	Horizontal abgelagerte Sedimentabfolgen	q
horninový komplex, lithostratigrafický komplex	rock complex, lithostratigraphic complex	Gesteinsabfolge, lithostratigraphische Abfolge	Klasifikace horninových těles na základě pozorovatelných litologických vlastností vrstev a jejich vzájemných stratigrafických poloh	Classification of bodies of rock based on the observable lithological properties of the strata and their relative stratigraphic positions	Räumliche und strukturelle Gliederung von Gesteinseinheiten ausschließlich nach ihren lithologischen Eigenschaften	h
hranice nepropustná	aquiclude, aquifuge	Grundwassernichtleiter	Jako nepropustná hranice se označuje boční hranice zvodně, přes kterou dochází pouze k zanedbatelně malému průtoku podzemní vody.	Saturated bed, formation, or group of formations of low hydraulic conductivity which yield inappreciable quantities of water to drains, wells, springs and seeps	Gesättigte Schicht, Formation oder Gruppe von Formationen mit niedriger hydraulischer Leitfähigkeit, die nur unbedeutende Wassermengen an Drainagen, Brunnen, Quellen und Sickerstellen liefern	a, aa
hrubozrnný	coarse-grained	grobkörnig	hrubě zrnitá hornina s velikostí zrna 0,5–2 mm	Those rocks, both hard and soft, carbonate and clastic, that have a dominant grain-size bigger than clay or silt (>63 µm)	Sedimentablagerungen mit Korngrößen größer als 0,063 mm (Sand, Kies, Steine und Blöcke)	r

hustota	density	Dichte	1. fyzikální veličina, vyjadřuje poměr hmotnosti a objemu daného minerálu (m/V , SI = kg/m ³ , v mineralogii g/cm ³). Závisí na dvou faktorech - na typu atomů v krytalové struktuře a na typu uspořádání atomů ve struktuře. 2. hodnota dané veličiny vztažená k jednotkovému objemu, délce nebo ploše	the relationship between the mass of a substance and its size	Physikalische Größe, die sich aus dem Quotienten einer Masse eines Körpers und seinem Volumen ergibt	u, q
hydraulický gradient	hydraulic gradient	hydraulischer Gradient	V porézním prostředí: míra změny hydraulické výšky na jednotku vzdálenosti ve směru proudění podzemní vody	In porous media: measure of the decrease in head per unit distance in the direction of flow	In porösen Medien: Rückgang der hydraulischen Höhe je Längeneinheit in Fließrichtung	a, aa
hydrogeologický pozorovací vrt	groundwater observation well, monitoring well	Grundwassermessstelle	Vrt který slouží ke sledování parametrů podzemní vody, jako jsou například hladina a další fyzikální a chemické parametry	Station at which data on groundwater are obtained on one or more of the following elements: water level, water temperature and other physical and chemical properties of water, and rate and volume of abstraction and/or recharge	(1) Messstation, an der Grundwasserdaten über einen oder mehrere der folgenden Variablen erhoben werden: Wasserstand, Wassertemperatur und andere physikalische und chemische Eigenschaften des Wassers sowie Verhältnis und Menge der Entnahme und/oder Neubildung (2) Anlage zur Ermittlung hydrologischer Werte des Grundwassers, z.B. von Grundwasserstand, Grundwasserbeschaffenheit	a, aa, e
chemická analýza	chemical analysis	chemische Analyse	Metoda identifikace a kvantifikace chemických složek v hornině	Method of identification and quantification of chemical components in rocks	Methode der Identifizierung und Mengenbestimmung von chemischen Bestandteilen in Gesteinen	h
chemické složení (minerálu)	chemical composition	chemische Zusammensetzung	látkové složení minerálu vyjádřené chemickým vzorcem	The chemical composition of a substance describe the relative amounts of the elements that constitute the substance. It can be expressed with a chemical formula, such as an empirical or molecular formula	Verbindung verschiedener (oder gleicher) chemischer Elemente zu einem Stoff. Diese werden normalerweise durch eine Formel dargestellt	h

ignimbrit	ignimbrite	Ignimbrit	Vulkanická, pyroklastická hornina	deposition of a Pyroclastic, magmatic rock	Ablagerung aus einem bimsreichen pyroklastischen Strom	q
ichnofosilie, stopa po organismu	trace fossil	Spurenfossil	litifikovaný doklad činnosti organizmů v sedimentárních horninách (pohyb po dně, hrabání apod.)	Lithified vestige of activity of organisms in sedimentary rocks	Fossile Lebensspuren in Sedimentgesteinen	q
infiltrace	infiltration	Infiltration	Pronikání vody ze zemského povrchu do půd a hornin.	The downward movement of water from the atmosphere into soil or porous rock	Zugang von Wasser durch enge Hohlräume in die Lithosphäre	e, j
infiltrace břehová	bank infiltrate	Uferfiltrat	Pronikání povrchových vod z nádrží nebo toků do hydrogeologických kolektorů pod vlivem hydraulického gradientu	Infiltration of surface water from reservoirs or streams into aquifers under the influence of hydraulic gradient	Wasser, das aus oberirdischen Gewässern unmittelbar in den Grundwasserraum eingedrungen ist, ausgenommen durch Versickerung	e
infiltrace uměl	artificial groundwater recharge	Künstliche Grundwasseranreicherung	Záměrné přivádění povrchové vody do hydrogeologického kolektoru s cílem zvětšit vydatnost nebo zásobu podzemní vod	Augmentation of the natural replenishment of groundwater in aquifers or groundwater reservoirs by supply of water through wells, through spreading or changing natural conditions	Erhöhung des Grundwasservorrates in Grundwasserleitern oder Grundwasserspeichern durch Einleiten von Wasser über Brunnen, durch großflächige Wasserversickerung oder durch Veränderung der natürlichen Verhältnisse	a
infiltrační kapacita	infiltration rate	Infiltrationsrate	Rychlosť infiltrace povrchové vody do půdy za daných podmínek na jednotce plochy	The rate at which infiltration takes place expressed in depth of water per unit time	Wasservolumen - ausgedrückt als Wasserhöhe - das in der Zeiteinheit je Flächeneinheit senkrecht in den Boden eindringt	l, aa
infiltrační oblast	infiltration area	Infiltrationsfläche	Území v hydrogeologické struktuře, kde dochází k infiltraci	An area in hydrogeological structure where the infiltration of water takes place	Fläche, auf der Wasser von der Oberfläche durch enge Hohlräume in die Lithosphäre gelangt	e
intenzita evaporace	evaporation rate	Verdunstungsrate	výpar z povrchu terénu nebo vodní hladiny za jednotku času	Quantity of water which is evaporated from a given water surface per unit time	Wassermenge, die von einer bestimmten Wasseroberfläche pro Zeiteinheit verdunstet wird	a, aa
intercepce (proces)	interception	Interzeption	Proces při kterém se srážková voda zachytí na vegetaci, odkud se odpaří zpět do atmosféry	Process by which precipitation is caught and held by vegetation (canopy and litter structures) then may be lost by evaporation without reaching the ground	Vorübergehendes Speichern von gefallenem Niederschlag oder abgesetztem Niederschlag an Pflanzenoberflächen	e
intercepce (veličina)	gross interception loss	Interzeptionsverlust	Množství srážkové vody, která se odpaří z vegetace a steliva zpět do atmosféry	Rainfall evaporated from canopy and litter	Von Kronenoberfläche und Streu verdunsteter Niederschlag	a

interferenční barvy	interference figure	Interferenzfarbe	barvy minerálů vznikající v polarizačním mikroskopu ve zkřížených nikolech. Vlivem polarizace bílého světla a dvojolmu paprsku při průchodu anizotropním minerálem dochází ke zpoždění řádného a mimořádného paprsku, při jeho opětném východu z minerálu se světlo opět skládá, ale s určitým fázovým posunem a proto je viditelné rozložené pestré spektrum barev, které je charakteristické pro daný minerál	If a thin section of a crystal, cut perpendicular to the optic axis (uniaxial case) or to the acute bisectrix (biaxial case), is observed with a microscope under crossed Nicols and using convergent light, the pattern of coloured curves or rings and black areas which may be seen, if the correct technique is employed, is called an interference figure	Entstehen bei der polarisationsmikroskopischen Untersuchung mit Tages- oder polychromatischem Glühlicht. Dadurch erfahren die verschiedenen Lichtwellen unterschiedlich große Gangunterschiede, wodurch doppelbrechende Kristalle im Gesichtsfeld farbig erscheinen	p, q
Intervalová rychlosť	Interval velocity	Intervallgeschwindigkeit	rychlosť šírení seismické energie v určitém intervalu horninového prostředí (do určité hĺbky)	The velocity of an interval in the subsurface measured by determining the traveltimes over a depth interval along some raypath	stellt eine Durchschnittsgeschwindigkeit über ein Tiefenintervall dar. Die Intervallgeschwindigkeit wird z.B. aus der Stapelgeschwindigkeit berechnet	q, t
intruze	intrusion	Intrusion	Vnikání magmatu do zemské kůry	The forcing of molten rock into an earlier formation	In den oberen Krustenteilen eindringende und hier erstarrende, natürlich vorkommende Gesteinsschmelze	q
izolátor	Aquitard	Grundwasserhemmer	Horninové těleso s výrazně (řádově) nižší propustností než je propustnost horninového prostředí v bezprostředním sousedství	Rock massif with substantially (order of magnitude) lower permeability than the permeability of geological environment in its immediate neighborhood	Teildurchlässige geologische Formation, die verglichen mit einem Grundwasserleiter nur sehr gering durchlässig ist	a, h
jednoduchý stříh	simple shear	Scherung (einfache)	nekoaxiální roviná deformace	Deformation in which parallel planes in a material remain parallel and maintain a constant distance, while translating relative to each other	Bei einfacher Scherung als Extremfall der nichtkoaxialen Verformung sind die Bewegungspfade der Teilchen parallel zueinander angeordnet und die Relativbewegungen im verformten Körper erfolgen an engständigen, zueinander parallelen Scherflächen	h, q

jemnozrnny	fine-grained	feinkörnig, kleinkörnig	Jemně zrnité sedimentární horniny, které mají velikost zrna v intervalu 0,063–0,2 mm	Fine-grained sediments are those rocks, both hard and soft, carbonate and clastic, that have a dominant grain-size in the clay or silt grades (<63 µm)	Sedimentablagerungen mit Korngrößen kleiner als 0,063 mm (Schluff und Ton) als feinkörnig	h, r
jil	clay	Ton	nejjemnější frakce nezpevněných sedimentů s velikostí zrna menší než 0,002 mm	Is a finely-grained natural rock or soil material. ISO 14688 grades clay particles as being smaller than 2 µm and silt particles as being larger	Natürlich vorkommendes Material, das hauptsächlich aus Tonmineralteilchen besteht. Nach der Norm EN ISO 14688 werden alle Partikel < 2 µm (0.002 mm) als Ton definiert	w, q
jílové minerály	clay minerals	Tonminerale	různé skupiny fylosilikátů	Various groups of phyllosilicates with the grainsize of clay	Verschiedene Gruppen von Phyllosilikaten in der Korngröße von Ton	w, q
jílovitá břidlice (sedimentární hornina)	shale (argillite)	Schieferton (Argillit)	jílovitá sedimentární hornina bez skutečné foliace	A fine-grained detrital sedimentary rock, formed by the consolidation (esp. by compression) of clay, silt, or mud	Umfassst die Masse aller tonigen Sedimentgesteine, die jedoch verfestigt sind. Diese Tongesteine werden als Tonschiefer, Schiefertone und neuerdings auch als Tonsteine bezeichnet	w, q
kalcifikovaný, provápnělý	calcified	verkalkt, kalzifiziert	prosycený uhličitanem vápenatým	Precipitation and/or sedimentation of calciumcarbonate	Ausfällung und/oder Sedimentation von Calciumcarbonat	h
kalcit	calcite	Kalzit	karbonátový minerál	Most important carbonate mineral	Häufig vorkommendes Karbonatmineral, welches im trigonalen Kristallsystem kristallisiert (CaCO_3)	w, q
kapradina	fern	Farn, Farnkraut	oddělení cévnatých rostlin, množí se sporami	A member of a group of vascular plants (plants with xylem and phloem) that reproduce via spores and have neither seeds nor flowers	Gruppe von Gefäßsporenpflanzen, die die Schwestergruppe der Samenpflanzen bilden. Die Farne umfassen alle Gefäßsporenpflanzen exklusive der Bärlapppflanzen	h
karbonát	carbonate	Karbonat	V geologii a mineralogii termín "karbonát" může odkazovat jak na karbonátové minerály, tak na karbonátové horniny (které jsou tvořeny především z minerálů uhličitanu) a oba jsou tvořeny uhličitanovým iontem.	In geology and mineralogy, the term "carbonate" can refer both to carbonate minerals and carbonate rock (which is made of chiefly carbonate minerals), and both are dominated by the carbonate ion	Salz und Ester der Kohlensäure; Karbonatminerale entstehen chemisch durch Ausfällung aus einer Lösung und sind wesentlicher Bestandteil der Schalen mariner Organismen	h

karotáž	well logging (in general)	Bohrlochmessung (allgemein)	geofyzikální měření ve vrtu	The practice of making a detailed record (a well log) of the geologic formations penetrated by a borehole	Verschiedene physikalische und chemische Messverfahren, die in einem Bohrloch vollzogen und deren Ergebnisse anschließend in einer Übersicht zusammengefasst werden	q
karotáž	logging	geophysikalische Bohrlochmessungen	Geofyzikální průzkum ve vrtech	Borehole-geophysical logging can provide a wealth of information that is critical in gaining a better understanding of subsurface conditions	Durch geophysikalische Bohrlochmessungen können eine Vielzahl geologischer und hydraulischer Kennwerte bestimmt werden, welche für die Beschreibung des Bohrgrundes (der geologischen Schichtung und seiner Eigenschaften) benötigt werden	z, q
karotáž wireline	wireline logging	"Wireline logging"	karotáž při jádrovém vrtání systémem wire-line (s vnitřní jádrovnici na laně); kontinuální měření geofyzikálními metodami ve vrtu	Continous geophysical measurement after the drilling process where the measuring instrument is located at the end of a wire which is lowered in a borehole	Kontinuierliche geophysikalische Messung nach dem Bohrvorgang, wobei das Messinstrument am Ende eines Kabels ("wire") befestigt ist, das in ein Bohrloch eingelassen wird	h
katakláza	cataclasis	Kataklase	křehká deformace	Brittle deformation	Tektonisch bedingte, spröde Gesteinsdeformation im Umfeld von Störungen	q
klastický, úlomkovitý	clastic	klastisch	Materiál, který především pochází z mechanického porušení jiných hornin.	Description of a Mineral; Clastic rocks are composed of fragments, or clasts, of pre-existing minerals and rock	aus mechanisch aufgearbeiteten Gesteinskörnern bestehend	h
koeficient filtrace	hydraulic conductivity	hydraulische Leitfähigkeit	Koeficient filtrace se číselně rovná filtrační rychlosti při jednotkovém hydraulickém gradientu	Hydraulic conductivity is numerically equal to the filtration rate at a unit hydraulic gradient	(1) Eigenschaft eines gesättigten porösen Mediums, welche die Beziehung (das sogenannte Darcy-Gesetz) zwischen dem spezifischen Abfluß und dem, diesen verursachenden, hydraulischen Gefälle bestimmt (2) Quotient aus Filtergeschwindigkeit und zugehörigem Standrohrspiegelgefälle	a, aa, e
koeficient volné zásobnosti	storage coefficient	Speicherkoeffizient	Objem vody, uvolněný ze statické zásoby hranolu kolektou jednotkové základně při jednotkovém poklesu hladiny. Týká se kolektoru s volnou hladinou	Volume of water an aquifer releases from or takes into storage per unit surface area of the aquifer per unit change of head	Wasservolumen, das ein Grundwasserleiter pro Flächeneinheit Grundwasserleiter pro Einheit der Druckhöhenänderung abgibt oder aufnimmt	a

kokolit	coccolith	Kokkolith	druh vápnité nanofosilie	A variety of calcareous nannofossils	Teil des Kalkskelettes einer einzelligen Alge (Coccolithophorida)	h
kolektor	aquifer	Aquifer	Horninové těleso s výrazně vyšší propustností než je propustnost bezprostředně sousedícího horninového prostředí	Rock massif having substantially greater permeability than the permeability of the rock environment immediately adjacent to it	Unter der Erdoberfläche liegendes lockeres oder festes Gestein, dessen zusammenhängende Hohlräume (Poren, Klüfte) groß genug sind, dass Wasser leicht hindurchströmen kann	c
kondenzace mlhy	fog precipitation	Nebelniederschlag	Kondenzace vody z mlhy.	Liquid precipitation from intercepted or fallen fog	Flüssiger, aus Nebel abgefangener oder gefallener Niederschlag	e
konglomeráty	conglomerates	Konglomerate	klastická sedimentární hornina obsahující přes 50% zaoblaných klastů nad 2 mm	is a coarse-grained clastic sedimentary rock that is composed of a substantial fraction of rounded to subangular gravel-size clasts, e.g., granules, pebbles, cobbles, and boulders	bezeichnet in der Geologie ein grobkörniges, klastisches Sedimentgestein, das aus mindestens 50 % gerundeten Komponenten (Kies oder Geröll) besteht, welche durch eine feinkörnige Matrix verkittet ist	p, q
korál	coral	Koralle	přisedlí, výlučně mořští, nejvýše organizovaní láčkovci, žijí soliterně nebo v koloniích, útesotvorní	Corals species include the important reef builders that inhabit tropical oceans and secrete calcium carbonate to form a hard skeleton	Zusammenfassender Begriff für die Vertreter der marinen Cnidaria (Nesseltiere), die ein Kalkskelett aus Calciumcarbonat bilden und größtenteils koloniebildend sind	h, q
korekce na reliéf	Terrain correction	Reliefkorrektur	Oprava těhových dat na výšku terénu (hory a údolí) provedená v závislosti na digitálním modelu terénu. Korekce odchyly pozorovaného gravitačního zrychlení způsobené změnami topografie v blízkosti každého měřícího bodu.	Correction of the gravity data for the terrain (mountains or valleys); Is done with a digital elevation model. Correction for variations in the observed gravitational acceleration caused by variations in topography near each observation point	Korrektur der lokalen Massenanziehung des Geländes (der Berge oder Täler); erfolgt mit einem digitalen Geländemodell. Die Geländekorrektur der beobachteten Gravitationsbeschleunigung, die durch Schwankungen der Topographie in der Nähe jedes Beobachtungspunktes verursacht wird	q
koryto	channel	Rinne	ohraňuje vodní tok. Proudí jím voda z výšších poloh do nižších. Díky erozní síle vody dochází k postupnému zahubování do podloží. Říční koryto vytváří říční údolí.	Channel is a type of landform consisting of the outline of a path of relatively shallow and narrow body of fluid, most commonly the confine of a river, river delta or strait	Erosionsform im Gelände. Dort, wo sich Wasser oberirdisch ansammelt, wäsch es meist rinnenförmige Vertiefungen aus	h

krystalinikum	crystalline rock	Kristallin	geologické jednotky tvořené metamorfovanými a magmatickými horninami	Geological units consisting of metamorphic rocks and granitoids	Bezeichnung für Magmatite und Metamorphe zur Unterscheidung von Sedimenten	p, q
krytosemenné rostliny	angiosperms, flowering plants	Angiospermen, Bedecktsamer	rostliny, jejichž semena jsou kryta v plodech, bylinné, keřovité i stromové typy s listy, vyvíjejí se od křídly	The flowering plants (also seed-producing plants) are the most diverse group of land plants	Angiospermen (manchmal auch im engeren Sinne als „Blütenpflanzen“ bezeichnet); bilden die größte Klasse der Samenpflanzen	h, q
křemen	quartz	Quarz	Minerál složený z atomů křemíku a kyslíku (oxid křemičitý)	Mineral composed of silicon and oxygen atoms	Mineral mit der chemischen Formel SiO ₂ , häufigstes Mineral der Erdkruste	w, q
křemenná žila, žilný křemen	quartz dyke, quartz vein	Quarzgang	Magmatická žila tvořená především křemem. Křemenné žily jsou tvořeny zbytkovou taveninou, která se skládá téměř výhradně z oxidu křemičitého.	Distinct sheetlike body of crystallized quartz within a rock	Magmatischer Gang, der überwiegend von Quarz gebildet wird. Quarzgänge sind typische weit entfernte Ausbildungen von Plutoniten, bei denen die Restschmelzen fast ausschließlich aus Kieselsäure bestand	h, q
křivka depresní	depression curve	Absenkkurve	Průsečnice svislé roviny s depresní plochou podzemního proudu ve směru jeho pohybu	Point of intersection of a vertical plane with watertable- drawdown surface of groundwater in the direction of its flow	Die Absenkkurve stellt die Neigung des sich durch Wasserentnahme einstellenden, Absenktrichters dar	h
kužel depresní	depression cone	Absenktrichter	Depresní prostor při odběru vody ze studny nebo z vrtu s plošně radiálním přítokem se označuje jako depresní kužel	A depressing space originating during withdrawal of water from a well or borehole with areally radial inflow is referred to as depression cone	Trichterartige Absenkung der Grundwasserdrukfläche, die den Einflußbereich eines Brunnens bestimmt	a
kvarcit	quarzite	Quarzit	metamorfovaná hornina bohatá na křemen, např. původně pískovec	Metamorphic sandstone	Metamorpher Sandstein; sekundär durch Kieselsäure zementiertes, klastisches Sediment oder Sedimentgestein	w, q
lamina	lamina	Laminierung	nejjemnější typ zvrstvení	Small-scale sequence of fine layers (singular: lamina) that occurs in sedimentary rocks. Laminae are normally smaller and less pronounced than bedding	Als Lamination wird ein lagig aufgebautes Sedimentgefüge verstanden, dessen Einzellagen (Lamina) Stärken bis maximal 1 cm erreichen	h, q
laminace, zvrstvení	bedding (lamination)	Schichtung	zvrstvení sedimentární horniny, odraz fyzikálních sedimentárních procesů	Result of changing deposition conditions	Ergebnis wechselnder Ablagerungsbedingungen	h, q

lamprofyr	lamprophyr	Lamprophyr	Skupina tmavých žilných magmatických hornin, které se navzájem liší svým minerálním složením, stavbami a značnou variabilitou chemického složení. Jsou odlišné od typických plutonických i vulkanických hornin.	A group of hypabyssal igneous rocks characterised by abundant primary hydrous silicates in phenocrysts and/or groundmass, lacking felsic phenocrysts, usually occurring in dykes.	Vielfältige Gruppe von dunklen Ganggesteinen, die nach ihren chemischen und mineralogischen Zusammensetzungen und nach ihren Gefügen keinem gängigen Plutonit oder Vulkanit entsprechen	w, q
lilijice	Sea lilies (crinoidea)	Seelilie (Crinoidea)	mořští, přisedle žijící ostnokožci, tělo tvoří kalich, ramena a stonk	crinoids which in their adult form are attached to the sea bottom by a stalk are commonly called sea lilies. Crinoids are characterised by a mouth on the top surface that is surrounded by feeding arms	meist mittels eines gegliederten Stieles am Meeresboden festgewachsener Stachelhäuter (Echinoderme) mit regelmäßig angeordneten Kelchplatten und beweglichen Armen	h
lineace minerální	stretching lineation	Streckungslineare	lineace způsobená duktilní deformací horninotvorných součástí (minerály, klasty nebo fosilie)	Are formed by shearing of rocks during asymmetric deformation of a rock mass	Auslängung von Mineralen in einer bestimmten Richtung	h
litofacie	lithofacies	Lithofazies	soubor hornin vznikajících ve stejném sedimentárním prostředí, resp. stejnými procesy	Combination of specific rock characteristics that reflect its environment of deposition and genesis	Gesamtheit der anorganogenen Charakteristika eines Gesteins	h, q
litologické rozhraní	lithological boundry	lithologische Grenze	hranice mezi rozdílnými geologickými jednotkami	Boundary between different geological units	Grenze zwischen verschiedenen geologischen Einheiten	h, q
litologie	lithology	Lithologie	studium hornin, včetně popisu jejich mineralogického složení a textury	Study of rocks, including the description of their mineral composition and texture	Beschreibt und unterscheidet die Gesteine nach mesoskopischen Merkmalen (mesoskopisch). Heute wird häufig die mineralische Zusammensetzung und Textur eines Gesteins als dessen Lithologie bezeichnet	h, q
litorální	littoral	litoral	pobřežní	Part of a sea, lake or river which is close to the shore	an einer Küste oder einem Ufer auftretend	h
ložisko rudy	ore deposit	Erzlagerstätte	ekonomicky významné přirozené nahromadění minerálů obsahující zájmový prvek	An ore deposit is an accumulation of ore	Natürliches Vorkommen von Erzen, welche lokal in hohen Konzentrationen auftreten	h, q
magnetická susceptibilita	magnetic susceptibility	magnetische Suszeptibilität	fyzikální veličina popisující vlastnosti horniny v magnetickém poli; poměr magnetizace horniny na vnějším magnetickém poli	Magnetizability of matter in an external magnetic field	das Verhältnis des Betrages der Magnetisierung zu dem der magnetischen Feldstärke	q

magnetický průzkum	magnetic investigation	magnetische Erkundung	geofyzikální měření metodou magnetometrie	Geophysical measurement by the magnetometry	Zerstörungsfreie geophysikalische Methode mittels Magnetometer	h, q
masiv	massif	Gebirgsmassif	Horské jednotky omezené zlomy nebo vrásami	Section of a planet's crust that is demarcated by faults or flexures	Geschlossene Gebirgseinheit	h, o
masív hydrogeologický	hydrogeologie massif	Festgesteingrundwasserleiter	Hydrogeologická strukturní jednotka, tvořená komplexy zpevněných hornin bez významnějších souvislých hydrogeologických kolektorů vrstevního typu (vrstevních kolektorů), s oběhem podzemní vody, který je soustředěn převážně do přípojové zóny a do puklinových zón	Hydrogeological structure formed by complexes of consolidated rocks with no significant continuous hydrogeological aquifers of bedding type (- the bedding aquifers) with circulation of groundwater, which is concentrated mainly in sub-surface zones and fracture zones	Weitestgehend durch Festgestein geprägte hydrogeologische Struktur, in welcher der Hauptteil der Grundwasserbewegung in den Klüften und den darüberliegenden obersten Bodenschichten stattfindet	h, q
masové vymírání	mass extinction	Massenaussterben	jev evoluce, hromadné vymření velkého množství druhů	Widespread and rapid decrease in the biodiversity on Earth	ein seltenes, aber verheerendes Ereignis im Lauf der Erdgeschichte, das innerhalb eines relativ kurzen Zeitraums (wenige 1000 bis 100.000 Jahre) zum Tod eines signifikanten Teils der Biomasse sowie zum Aussterben zahlreicher Arten (Art) führt	q
meandr	meander	Mäander	zákrut řeky (u řek s vysokou sinuositou)	River bend (high-sinuosity rivers)	stark gewundener Flusslauf bei geringem Gefälle	h, v
mechovka	bryozoan	Bryozoe, Moostierchen	Mořští kolonioví přisedle žijící živočichové, mohou být útesotvorní	A phylum of aquatic invertebrate animals. Typically about 0.5 millimetres long	Kleinstlebewesen; bilden einen der großen, formenreichen wirbellosen Tierstämme (4500 rezente, 16.000 fossile Arten). Sie sind meist unter 1 mm groß	q
mělkomořské	shallow-marine, neritic	flachmarin, neritisch	část kontinentálního šelfu do cca 200 m hloubky	Shallow part of the continental shelf, less than circa 200 metres (660 ft) deep	Flacher Schelfbereich, weniger als etwa 200 m Wassertiefe	h
mělkovodní	shallow water	Flachwasser	subakvatické prostředí přiléhající k pobřeží, proximální	Proximal subaquatic depositional environment, close to the shoreline	Proximaler (landnaher) subaquatischer Ablagerungsbereich (Sublitoral)	h
měrný profil vodního toku	gauging section, flow cross-section	Durchfluss(mess)querschnitt	Příčný profil vodního toku, kde se provádí měření rychlosti proudění za účelem stanovení průtoku korytem.	Selected river cross-section, orthogonal to the flow direction, where flow velocity is measured to calculate the discharge	Ausgewählter Querschnitt eines Fließgewässers normal zur Hauptströmungsrichtung, in dem Fließgeschwindigkeiten zur Ermittlung des Abflusses bzw. Durchflusses bestimmt werden	e

metagranit	metagranite	Metagranit	metamorfovaná magmatická hornina (granit), často světlé barvy	Metamorphic felsic rocks	Beginnend metamorph überprägter Granit oder Granitoid	q
metagranodiorit	metagranodiorite	Metagranodiorit	metamorfovaná původní magmatická hornina (granodiorit)	Metamorphic felsic rocks with more Plagioclase than alkali-feldspar	Beginnend metamorph überprägter Granodiorit	q
metakonglomerát	metaconglomerate	Metakonglomerat	metamorfovaný konglomerát	Metamorphic conglomerate	Metamorph überprägtes Konglomerat	w, q
metamorfované horniny	metamorphic rocks	metamorphe Gesteine, Metamorphite	Metamorfí horniny vznikají přeměnou existujících horninových typů v procesu zvaném metamorfóza. Původní hornina je vystavena teplotě a tlaku, což způsobuje její fyzikální nebo chemické změny.	Metamorphic rocks arise from the transformation of existing rock types, in a process called metamorphism. The original rock is subjected to heat and pressure, causing profound physical or chemical change	Gestein, das durch Metamorphose entsteht. Ursache für die Bildung von metamorphen Gesteinen sind Änderungen in den physikalischen (Druck, Temperatur) und chemischen Bedingungen	h, q
metamorfóza kontaktní	contact metamorphism	Kontaktmetamorphose	lokální, kontaktní, statická termální metamorfóza	Kind of metamorphism; local static thermometamorphism	Art der Metamorphose; lokal auftretende Umwandlung von Gesteinen durch hohen Druck und geringer Temperatur; tritt vor allem bei Magmenkontakt auf	q
metamorfóza regionální	regional metamorphism	Regionalmetamorphose	velko plošná metamorfóza. V důsledku napětí a teplotní expozice dochází k minerálním změnám a deformaci hornin.	Large extended metamorphism because of stress and temperature exposure	eine großräumige Metamorphose, die Gebiete von mehreren Tausend Quadratkilometern erfasst; vor allem Durch eine Gebirgsbildung verursacht	h, q
migmatit, migmatitizace	migmatite, migmatization	Migmatit, Anatexis	částečně natavená hornina	A banded metamorphic rock, pervasively heterogeneous on a meso- to megascopic scale. It typically consists of darker bands rich in mafic minerals and lighter quartzfeldspathic parts	ein in der kontinentalen Erdkruste weit verbreitetes, grob gemengtes Gestein, das aus deutlich unterscheidbaren, nach Mineralbestand und Gefüge verschiedenen Anteilen besteht, wobei ein Teil als metamorphes Gestein anzusprechen ist, während der andere Teil typische Merkmale von Magmatiten zeigt	w, q
mikrofosilie	microfossil	Mikrofossil	fosilie mikroskopického měřítka	Mikrofossil	Mikroskopisch kleines Fossil	h
mikropaleontologie	micropaleontology	Mikropaläontologie	věda studující mikroskopické zbytky fosilních organizmů	Branch of paleontology that studies microfossils, or fossils that require the use of a microscope to see the organism, its morphology and its characteristic details	Teilgebiet der Paläontologie, das sich mit dem Studium der Mikrofossilien befasst	h, q

mineralizace	mineralization	Mineralisation	přínos rudních (i nerudních) substancí v souvislosti se vznikem ložisek	Transformation of organic substances into inorganic substances	Bildung mineralischer Verbindungen	h
mlž	bivalve	Muschel, Zweiklapper (Bivalvia)	vodní, dvoustranně souměrní měkkýši	Class of marine and freshwater molluscs that have laterally compressed bodies enclosed by a shell consisting of two hinged parts	Klasse der Weichtiere; Meerestier mit zweiklappigem Gehäuse und ohne deutlich abgesetzten Kopf	h, q
množství srážek	precipitation intensity	Niederschlagsintensität	Množství srážkové vody, spadlé za jednotku času	Amount of precipitation collected in unit time interval	Menge des Niederschlages pro Zeiteinheit	a
mocnost zvodně	thickness of groundwater body	Mächtigkeit des Grundwasserleiters	Vertikální vzdálenost mezi vrchní a spodní hranicí zvodně	The vertical distance between the upper and lower boundary of an aquifer	Lotrechte Abstand zwischen Unter- und Oberkante des Aquifer	h
model numerický	numerical model	Numerisches Modell	Zpracovává a vyjadřuje hydrogeologické poměry určitého celku pomocí počítačového programu. Vychází z konceptuálního modelu, ze zhodnocení geometrie a anatomie hydrogeologických těles	A mathematical tool to study processes of the real world. It is based on a conceptual model, a physical equation system and a numerical solution method	Ein mathematisches Werkzeug zum Studium von Vorgängen in der realen Welt, bestehend aus einer Modellkonzeption, einem geschlossenen physikalischen Gleichungssystem und einem numerischen Lösungsverfahren.	d
model konceptuální	conceptual model	konzeptionelles Modell	Výsledek interpretace hydrogeologických a souvisejících geologických, geomorfologických, hydrochemických a klimatických poměrů hydrogeologického celku, včetně stanovení okrajových podmínek	The result of interpretation of hydrogeological and related geological, geomorphological, hydrochemical, hydrogeological and climatic conditions in hydrogeological structure, including the determination of boundary conditions	Ein Modell, das sich auf physikalische Gesetze in vereinfachter Näherung stützt und ein gewisses Mass an Empirie enthält. Hierzu gehören die meisten, auf der Basis der Einzelspeicher oder Speicherkaskadenansätzen beruhenden Niederschlags-Abfluss-Modelle und die Wasserhaushaltsmodelle	d
mořská houba	sponge	Schwamm	nejněž organizační, výlučně mořští přisedle žijící mnohobuněční živočichové	Members of the phylum Porifera. They are multicellular organisms that have bodies full of pores and channels allowing water to circulate through them	Vielzellige aquatische Lebewesen. Wirkten in der Vergangenheit mehrmals als wichtige Riffbilder	h, q
mořské dno	seafloor	Seeboden, Ozeanboden	dno oceánu	Bottom of the ocean	Der von Meerwasser bedeckte Teil der Lithosphäre der Erde	q
mořský	marine	marin	související s mořem	Adjective meaning of or pertaining to the sea or ocean	durch das Meer entstanden, zum Meer gehörend, im Meer lebend	q

mylonit	mylonites	Mylonit	Drcená metamorfovaná hornina vytvořená lámáním a smykovým napětím (duktilní deformace)	Crushed metamorphic rock formed by cracking and shear stress (ductile deformation)	feinkörniger, folierter Tektonit, der sich in duktilen Scherzonen bildet, gewöhnlich mit deutlicher Dehnungslineation	w, q
nábrus	polished section, thin sections or thin slices	Dünnenschliff	naleštěný vzorek horniny (rudy) pro mikroskopické studium v odraženém světle	Laboratory preparation of - for example - rocks and minerals for use with a polarizing petrographic and microscope	durchsichtige Plättchen unterschiedlicher Größe in einer Dicke zwischen 0,02-0,03 mm. Sie werden von Gesteinen, Mineralien, Fossilien oder mit Spezialharz gehärteten anderen Materialien angefertigt, um unter dem Mikroskop ihre Zusammensetzung, ihre optischen Eigenschaften oder Feinstrukturen zu bestimmen	h, q
nahosemenné rostliny	gymnosperms	Nacktsamer	rostliny, jejichž semena nejsou uzavřena semeníkem, vyvíjejí se od devonu	Group of seed-producing plants that includes conifers, cycads, Ginkgo, and gnetophytes. The name is based on the unenclosed condition of their seeds	Samenpflanzen, deren Samenanlagen nicht von den Fruchtblättern eingeschlossen werden, sondern an deren Unterseite sitzen	h, q
nasunutí, přesmyk	thrust (fault)	Überschiebung	Reverzní zlom s nízkým úhlem a měřitelným posunem	Low-angle reverse fault with measurable displacement	Störung, an der sich das Hangende aufwärts über das Liegende bewegt hat, und deren steilste Teile unter einem Winkel 45° zur Horizontalen angelegt wurden	g, w
nekton	nekton	Nekton	aktivně plovoucí živočichové ve vodním prostředí	Actively swimming aquatic organisms in a body of water	Alle aquatisch lebenden, aktiv schwimmenden Tiere	h, q
nenasycená zóna	unsaturated zone, zone of aeration	ungesättigte Zone	Část geologického prostředí, ve které jsou póry částečně zaplněné vodou a částečně vzduchem	That portion of the lithosphere in which the interstices are filled partly with air and partly with water	Gesteinskörper, der zum Betrachtungszeitpunkt nicht vollständig mit Wasser gefüllt ist. Die ungesättigte Zone umfasst den Sickerraum ohne den geschlossenen Kapillarraum	a, e
niva	flood plain	Überflutungsebene, Auenfläche	Pás relativně rovné plochy přiléhající k říčnímu korytu.	The surface or strip of relatively smooth land adjacent to a river channel, constructed by the present river in its existing regimen and covered with water when the river overflows its banks	einem Wasserebene (Gericke, Bach, Fluss) benachbarter Bereich, der unter natürlichen Umständen bei Hochwasser überflutet wird	w, q

obalová voda	adhesive water	Haftwasser	Voda v tenkém povlaku zrn, kterou v této formě udržují molekulární síly	Water that is held in the unsaturated soil zone against the force of gravity	Wasser in der ungesättigten Zone, das gegen die Schwerkraft gehalten wird. Als Haftwasser im engeren Sinne wird hygroskopisches Wasser, Adsorptionswasser und Porenwinkelwasser verstanden. Der Begriff umfaßt nicht das durch Oberflächenkräfte in der gesättigten Zone gebundene Wasser	e
objem evapotranspirace	evapotranspiration	Evapotranspiration	Množství vody, přenesené z půdy do atmosféry procesí evaporace a transpirace rostlin.	Quantity of water transferred from the soil to the atmosphere by evaporation and plant transpiration	(1) Wassermenge, die durch Evaporation vom Boden und Transpiration von den Pflanzen in die Atmosphäre gebracht wird (2) Summe aus Bodenverdunstung, Interzeptionsverdunstung und Transpiration	a, e
objem puklin	fissure volume	Kluftvolumen	Objem definovaný délkou a otevřenosti puklin	The fissure volume is given as the product of length and opening distance (cross-section) of all fissures	Das Kluftvolumen eines Gesteinskörpers ergibt sich aus der Länge und Öffnungsweite aller Klüfte. Es kann bei entsprechenden Aufschlussverhältnissen durch Ausmessen der Kluftöffnungsweiten in zwei senkrecht aufeinander stehenden Aufschlussebenen erfolgen	d
objemová hustota	bulk density	Lagerungsdichte	hodnota dané veličiny vztažená k jednotkovému objemu	It is defined as the mass of many particles of the material divided by the total volume they occupy	Kenngroße des Bodens. In der Ingenieurgeologie ist damit der Grad der Verdichtung des Bodens gemeint, während in der Bodenkunde schlicht die Dichte des Bodens beschrieben wird	h
odběr	sampling	Probenahme	pravidla pro odběr vzorků pro laboratorní zpracování	Process of selecting and collecting a rock samples. The measured value for the sample is an neutral valuation for the whole	Entnahme einer Stichprobe nach einem festgelegten Verfahren	h
odolnost	persistence	Widerstandsfähigkeit	trvanlivost minerálu proti zvětrávání	Resistance of a mineral and/or rocks against environmental conditions, e.g. erosion	Resistenz eines Minerals oder Gesteins gegenüber äußeren Einflüssen, wie Verwitterung	h

Odpor	resistivity	spezifischer Widerstand	Resistivita (měrný elektrický odpor nebo také specifický elektrický odpor) je fyzikální veličina charakterizující lokální vodivostní či odporové vlastnosti látek	The resistivity (or specific electrical resistance) characterizes the local conductivity or resistance properties of the electrical conducting substances	Temperaturabhängige Materialkonstante. Er wird vor allem zur Berechnung des elektrischen Widerstandes einer (homogenen) elektrischen Leitung oder einer Widerstands-Geometrie genutzt	h
odporová metoda	resistivity method	elektrische Widerstandsmessung	geofyzikální metoda, která měří měrný odpor hornin	A geophysical method that measures the resistivity of the rocks	Geophysikalische Methode, welche den Widerstand des Untergrundes (Lockersedimente und Festgestein) misst	h
odraznost	reflectivity	Reflexionsvermögen	1. poměr intenzity odraženého světla k celkové intenzitě kolmo dopadajícího světla (v %). 2. schopnost materiálu odrážet energii fyzikálních polí (např. seismickou energii)	The ability of material to reflect the energy of physical fields (eg seismic energy)	Verhältnis zwischen reflektierter und einfallender Intensität als Energiegröße, z. B. bei Schallwellen (Schalldruck, Schallfeldgröße)	h
odtok celkový	total runoff	Gesamtabfluss	Souhrn všech složek odtoku procházejícího závěrovým profilem za daný časový interval	A sum of all components of runoff through the closing profile at a given time interval	Gesamtabfluss setzt sich aus dem Oberflächenabfluss, dem Zwischenabfluss und dem Basis- oder Grundwasserabfluss zusammen	e, h
odtok hypodermický	interflow	Zwischenabfluss	Složka celkového odtoku, která stéká do koryta toku v bezprostřední vrstvě pod povrchem povodí, aniž by dosáhla hladiny podzemní vody	That portion of the precipitation which has not passed down to the water table, but is discharged from the area as subsurface flow into stream channels	Teil des Abflusses, der dem Vorfluter als Reaktion auf ein auslösendes Ereignis (Niederschlag oder Schneeschmelze) aus den oberflächennahen Bodenschichten zugeflossen ist. Der Zwischenabfluss ist gegenüber dem Oberflächenabfluss zeitlich verzögert	a, aa, e
odtok podzemní	groundwater runoff, baseflow	Basisabfluss	objem podzemní vody, která odtekla z povodí nebo z jiného územního celku za časovou jednot	The volume of groundwater that was drained from the basin or from another territorial unit per one time unit	Teil des Abflusses, der einem Gerinne hauptsächlich aus dem Grundwasser zufließt, aber auch von Seen und Gletschern, wenn über längere Zeit kein Zufluss aus Niederschlag oder Schneeschmelze auftritt	a

odtok povrchový	surface runoff	Oberflächenabfluss	Složka celkového odtoku, která odtéká z povodí do sítě vodních toků po povrchu terénu	Component of the total runoff that flows over the ground surface into a stream	Teil des Abflusses, der dem Vorflutel als Reaktion auf ein auslösendes Ereignis (Niederschlag oder Schneeschmelze) über die Bodenoberfläche unmittelbar zugeflossen ist	e, aa
okrajové podmínky zvodněného systému	boundary conditions of groundwater models	Randbedingungen des GrundwassermodeLLs	Hydraulické podmínky, kterými se řídí výměna vody mezi zvodněným systémem a jeho okolím.	Hydraulic conditions governing the exchange of water between the waterbearing system and its neighborhood	Definition für den Austausch von Wasser an den Grenzen zwischen betrachtetem Untergrundkörper und seiner angrenzenden Umgebung	aa
opakní minerál	opaque mineral	Opakmineral	Neprůhledný minerál, většinou kovového lesku, odráží světlo	Mineral phase with no light transmittance	Lichtundurchlässiges Mineral	w,q
orogeneze	orogeny, mountain building	Orogenese, Gebirgsbildung	Proces, kterým byly vytvořeny struktury v hornatých oblastech, včetně násunů, vrásnění, vzniku zlomů a dislokací. S procesem orogeneze souvisí metamorfismu a plutonismu.	The process by which structures within fold-belt mountainous areas were formed, including thrusting, folding, and faulting in the outer and higher layers, and plastic folding, metamorphism, and plutonism in the inner and deeper layers	Die Gesamtheit aller Prozesse, die zur Entwicklung eines Orogens (Gebirges) beitragen	w, q
ortorula	orthogneiss	Orthogneis	metamorfovaná magmatická hornina	Metamorphic rock. Orthogneiss is gneiss derived from igneous rock	Metamorphes Gestein. Das Ausgangsgestein war ein Magmatit	w, q
oscilační čerina	oscillatory ripple	Oszillationsrippel	symetrické čeriny produkované vlněním	Wave-induced symmetric ripples	symmetrische Rippel durch die pendelnde Wellenbewegung	h, q
ostnokožec	echinoderm	Echinoderm, Stachelhäuter	mořští solitérní živočichové s tělem nejčastěji paprscitě souměrným podle pěti hlavních os	The common name given to any member of the phylum Echinodermata of marine animals. Representatives are for example sea lilies, sea stars and sea cucumbers	Tierstamm, der durchweg aus Meeresbewohnern besteht. Zu Ihnen gehören u.a. die Seeigel (Echinoiden), Seelilien (Crinoiden), die Seesterne und die Seegurken	h, q
paleoekologie	paleoecology	Paläökologie	věda studující vztahy mezi někdejšími organismy a jejich prostředím	Study of interactions between organisms and/or interactions between organisms and their environments across geological timescales	Lehre von den fossilen Lebensräumen und deren Lebensgemeinschaften, betrachtet also die Ökosysteme der erdgeschichtlichen Vergangenheit	h

paleontologie	paleontology	Paläontologie	věda o životě v minulých geologických dobách	Study of ancient life	Wissenschaft vom Leben der Vorzeit. Ihr Forschungsobjekt sind die in Sedimentgesteinen eingebetteten Fossilien im weitesten Sinn, das heißt alle Zeugnisse früheren Lebens	q
pánev (sedimentární pánev)	basin (sedimentary basin)	Becken	depresce okrouhlého nebo protáhlého tvaru o rozdílu od kilometru po tisíce km, vyplňná mocnými nezvrásněnými sedimenty obvykle mořského původu, poklesající během sedimentace	Sedimentary basins are regions of Earth of long-term subsidence creating accommodation space for infilling by sediments	ausgedehnter, in Bezug zur Umgebung tiefer liegender Ablagerungsraum, in den aufgrund von Absenkung z.T. erhebliche Sedimentmächtigkeiten gebildet werden	h, q
parageneze	paragenesis	Paragenese	asociace minerálů vyskytujících se společně	A characteristic association or occurrence of minerals or mineral assemblages in ore deposits, connoting contemporaneous formation.	eine charakteristische Vergesellschaftung von Mineralen, die annähernd gleichzeitig, d.h. unter gleichen physikalisch-chemischen Bedingungen gebildet wurden	w, q
pararula	paragneiss	Paragneis	metamorfovaná sedimentární hornina	A metasedimentary rock with a gneissic texture; a gneiss formed by the metamorphism of a sedimentary rock	Metamorphes Gestein, dessen Ausgangsgestein ein siliziklastisches Sedimentgestein war	w, q
perkolace	quantity of seepage water, quantity of percolating water	Sickerwasserrate	Proudění tekutiny skrz nenasycené porézní prostředí v důsledku gravitační síly	Flow of a liquid through an unsaturated, porous medium, e.g. water in soil, under the influence of gravity	Menge an unterirdischem Wasser, das sich durch Überwiegen der Schwerkraft im Sickerraum abwärts bewegt, betrachtet über einen definierten Zeitraum {verändert nach e}	e
pF	pF	pF-Wert	Dekadický logaritmus kapilární tlakové výšky v cm.	Decimal logarithm of the capillary head expressed in cm	(1) Zehnerlogarithmus der in cm angegebenen Wassersäule (2) Maß für die Saugspannung	a
pilotní lokalita	pilotarea	Pilotgebiet	Vymezený prostor, určeny k ověření a interpretaci odborných základů výzkumu.	Spacial definition, to develop and derive scientific basics for the project.	Ein in seiner räumlichen Ausdehnung exakt festgelegtes Gebiet, welches für die Erarbeitung fachlicher Grundlagen im Projekt betrachtet wird	aa

písek	sand	Sand	nezpevněný klastický sediment o velikosti zrna 0,06-2 mm	A loose aggregate, unlithified mineral or rock particles of sand size	Ein loses Aggregat von Mineral- oder Gesteinspartikeln zwischen 0,063 - 2 mm Größe. Ohne nähere Spezifizierung ist silikatisches Material gemeint.	w, q
pískovce hrubě zrnité	coarse-grained sandstones	Grobsandstein	pískovce s velikostí zrna 0,5–2 mm	Sandstone, which have a grain-size between 0,63–2 mm	Sandstein, der eine Korngröße zwischen 0,63–2 mm hat	h
pískovce jemnozrnné	fine-grained sandstone	Feinsandstein, feinkörniger Sandstein	Pískovce, které mají velikost zrna v intervalu 0,063–0,2 mm	Sandstone, which have a grain-size between 0,063–0,2 mm	Sandstein, der eine Korngröße zwischen 0,063–0,2 mm hat	h
pískovce středně zrnité	medium-grained sandstone	mittelkörniger Sandstein	pískovce s velikostí zrna 0,2–0,63 mm	Sandstone, which have a grain-size between 0,2 - 0,63 mm	Sandstein, der eine Korngröße zwischen 0,2 - 0,63 mm hat	h
pískovec glaukonitický	greensand	glaukonitischer Sandstein	Zelenavý písek nebo pískovec, vznikl v mořském prostředí, obsahuje znatelné množství zaoblených nazelenalých zrn jako smektit či glaukonit	Sand or sandstone which has a greenish color. This term is specifically applied to shallow marine sediment, that contains noticeable quantities of rounded greenish grains like smectite and glauconite	Sandstein, der einen relativ hohen Anteil an Glaukonit beinhaltet und dadurch eine grüne Farbe aufweist	w, q
pískovec křemenný	quartzose sandstone	Quarzsandstein	pískovec tvořený zejména křemenem	Sandstone composed primarily of quartz	Sandstein, dessen Hauptkomponente Quarz ist	h
pískovec kvádrový	"quader sandstone"	Quadersandstein	Starý termín kameníků pro křídové pískovce, které mají často tvar kvádru	Old term of stonecutters. Cretaceous Sandstones often have a quader-shaped form	Alter Begriff von Steinmetzen. Durch tektonische Aktivitäten entstandene Kluftmuster zerteilen (in diesem Fall) Sandsteine in Quaderform. Diese Form tritt häufig in der Kreidezeit auf	h
plankton	plancton	Plankton	organizmy pasivně transportované ve vodním sloupci	Smallest organisms passively transported in the water column living	Gesamtheit der im Wasser treibenden und schwebenden Organismen	h, q
pleochroismus	pleochroism	Pleochroismus	vlastnost průhledných, barevných, anizotropních minerálů měnit v polarizovaném světle, v různých optických směrech, intenzitu a odstíny barev	The property of exhibiting different colors in different directions by transmitted polarized light	Begriff aus der optischen Gesteinskunde; unterschiedliches Absorptionsverhalten der beiden durch Doppelbrechung entstehenden, senkrecht zueinander linear polarisierten Strahlen in einem Mineral	w, q
plutonické horniny	plutonic (intrusive) rocks	plutonische (intrusive) Gesteine	Magmatické horniny, které vznikají ve velkých hloubkách zemské kůry extrémně pomalým ochlazováním magmatu.	Formed when magma crystallizes and solidifies underground to form intrusions, for example plutons, dikes, sills	Magmatische Gesteine, die in großer Tiefe durch extrem langsame Abkühlung von Magmen entstehen	h

plž	gastropod	Schnecke, Gastropode	vodní i suchozemští měkkýši s asymetrickým tělem krytým schránkou z jednoho kusu, tzv. ulitou	More commonly known as snails and slugs, belong to a large taxonomic class of invertebrates within the phylum Mollusca, called Gastropoda	Tierklasse aus dem Stamm der Weichtiere	h, q
podélná vlna, P-vlna	Longitudinal wave, P-wave	Längswelle, Longitudinalwelle	amplituda kmitů je rovnoběžná se směrem šíření vlny	Waves in which the displacement of the medium is in the same direction as, or the opposite direction to, the direction of propagation of the wave	Welle, bei der die Schwingung der Partikel exakt in Richtung der Ausbreitungsrichtung erfolgt.	h, q
podzemní voda	groundwater	Grundwasser	Voda, která se vyskytuje pod zemským povrchem.	Subsurface water occupying the saturated zone	Unterirdisches Wasser, das die Hohlräume der Gesteine zusammenhängend ausfüllt und dessen Bewegung ausschließlich oder nahezu ausschließlich durch die Schwerkraft und den durch die Bewegung selbst ausgelösten Reibungskräften bestimmt wird	a, aa, k
podzemní voda s napjatou hladinou	confined groundwater	gespanntes Grundwasser	Podzemní voda v kolektoru, který je shora i zdola omezen nepropustným prostředím	Groundwater which is overlain and underlain by an impervious or almost impervious formation	Grundwasser, dessen Grundwasseroberfläche und Grundwasserdruckfläche in dem betrachteten Bereich nicht identisch sind	a, e
podzemní voda s volnou hladinou	unconfined groundwater	freies / ungespanntes Grundwasser	Podzemní voda s hladinou, která je rozhráním mezi nasycenou a nenasycenou zónou.	Groundwater occurring in the zone of saturation and having a water table.	Grundwasser, dessen Grundwasseroberfläche und Grundwasserdruckfläche in dem betrachteten Bereich identisch sind.	a, e
pokles	normal fault	Abschiebung	Extenzní zlom, kdy nadložní kra se posunula směrem dolů ve vztahu k spodní kře zlomu	Extensional fault where the hanging wall has moved down relative to the footwall	Tektonische Struktur (Verwerfung), an der sich der hangende (obere) Gesteinsblock relativ zum liegenden (unteren) Block nach unten bewegt	h, o
polní kapacita	field capacity	Feldkapazität	Množství vody, které je schopna půda zadržet po odtečení gravitační vody.	Amount of water held in a soil after gravitational water has drained away	Volumenanteil des Wassers im Gesteinskörper, das unter bestimmten Randbedingungen in der gesättigten Zone maximal gegen die Schwerkraft gehalten werden kann	a, e
polymetalické ložisko	base metal deposit	polymetallische Lagerstätte	ekonomicky významné ložisko, obsahující základní kovy (Ag-Pb-Zn-Cu)	Economically relevant deposits that contain base metals	Lagerstätten mit mehreren unedlen Metallphasen im Erz	h, q

porfyrický	porphyric	porphyrisch	Charakteristická struktura s viditelnými krystaly v mikrokrytalické nebo sklovité základní hmotě	Characteristic texture with visible cristalls in a microcrystalline or vitric matrix	auffallend große Kristalle in einer feinkörnigen Grundmasse	h, q
porfyroidy	porphyroids	Porphyroid, Porphyroide	Horniny s porfyrickou texturou	Metamorphous rocks with a porphyritic texture	Metamorphe Gesteine mit einem porphyrischen Gefüge	n
pórovitost	porosity	Porosität, Porenraum	Objem pórů v hornině, sedimentu nebo půdě	Volume of pore space in a rock, sediment or soil	Porenvolumen im Gestein, Sediment oder Boden	h
pórovitost efektivní	effective porosity	effektive Porosität	Podíl pórového prostoru, efektivního pro pohyb vody, na celkovém objemu horniny	The proportion/share of porous environment efficient for movement of water relative to the total volume of the rock	Alle untereinander verbundenen Porenräume, die zur Weiterleitung von Flüssigkeiten verfügbar sind. Die effektive Porosität wird ausgedrückt als Verhältnis aller miteinander verbundenen Hohlräume zum Gesamtvolumen des porösen Mediums einschließlich der Hohlräume	a
povodí	drainage basin, catchment area, watershed	Einzugsgebiet	území, odkud voda odtéká do uvažovaného profilu vodního útvaru.	Area having a common outlet for its surface runoff	Gebiet mit einem gemeinsamen Ausfluss für Oberflächenabfluss	a
povodí hydrogeologické	groundwater basin	Unterirdisches Einzugsgebiet	Území, ze kterého odtéká podzemní voda k uvažovanému profilu; často se nekryje s povodím povrchové vody	An area from which the groundwater flows to the considered profile; often it does not coincide with the basin of surface water	Gebiet, aus dem unterirdisches Wasser einem bestimmten Ort zufließt. Die Begrenzung ist durch geologische, hydrologische und anthropogene Einflußgrößen (z.B. Entnahmen) gegeben. In der Regel sind die Begrenzungen zeitlich veränderlich	e
prach	silt	Silt, Schluff	sedimentární nezpěvněná hornina s velikostí zrna 0,002-0,063 mm	soil or rock component between clay and sand in particle size	Kornfraktion mit einem Äquivalentdurchmesser von 0,002-0,063 mm	w, q
prachovec	siltstone	Schluffstein	Klastická sedimentární hornina, ve které převažují minerální zrna s velikostí částic 0,002 až 0,063 mm. Jeho průměrná velikost zrnu se nachází mezi jílovcem a jemným pískovcem.	a massive mudstone in which the silt predominates over clay	Klastisches Sedimentgestein, in dem Mineralkörper mit einer Korngröße von 0,002 bis 0,063 mm Äquivalentdurchmesser überwiegen. Seine durchschnittliche Korngröße liegt zwischen Tonstein und Feinsandstein	w, h

prášková difrakce	X-ray diffraction	Röntgendiffraktometrie	metoda RTG difrakce při použití polykrystalického (práškového) vzorku s náhodnou orientací krystalových zrn	Technique used for determining the atomic and molecular structure of a crystal, in which the crystalline structure causes a beam of incident X-rays to diffract into many specific directions	ermöglicht unter anderem die Identifizierung von kristallinen Substanzen und die Quantifizierung von Stoffgemischen, die Struktur eines Kristalls oder dessen Versetzungsdichte	h
primární ložiska	primary deposit	Primärlagerstätte	Primární ložisko se nachází na místě, kde vzniklo. Příkladem mohou být žilná ložiska, ložiska magmatických vyloučenin, kontaktní ložiska aj.	Any mineral formed during the original crystallization of the host igneous primary rock	Abbauwürdige Mineralkonzentrationen bilden sich direkt und zeitgleich während der Entstehung des Gesteins (z.B. während der Kristallisation von Plutoniten)	h
prodelta	prodelta, delta bottomset	Prodelta	distální část delty, předpolí čela delty s dominancí sedimentace prachu a jílu	Distal part of the delta, transition from delta slope, deposition dominated by silt and clay	flach lagernde Tone und Schluffe des Deltafusses	h
progradace	progradation	Progradation	postup delty řeky do moře	Growth of a river delta farther out into the sea over time	das beckenwärtige Migrieren von Faziesgürteln (z.B. einer Küstenlinie) durch Sedimentauffüllung des Ablagerungsbereichs	h, q
propustnost	permeability	Permeabilität (Durchlässigkeit)	Schopnost horniny propouštět tekutiny účinkem hydraulického gradientu.	The ability of rocks to leak or percolate fluids due to a hydraulic gradient effect	Beschreibt die Durchlässigkeit eines porösen Mediums für Flüssigkeiten und Gase	h
propustnost puklinová	fissure permeability	Kluftdurchlässigkeit	Schopnost horniny propouštět puklinami tekutiny pod vlivem hydraulického gradientu	The ability of rock to leak or percolate fluids through its pores under the influence of hydraulic gradient	Hydraulische Leitfähigkeit einer oder mehrerer vernetzter Trennflächen (Klüfte, Schichtfugen usw.), ausgedrückt durch den Durchlässigkeitsbeiwert	d
proud	current	Strom, großer Fluss	Přírodní tekoucí vodní tok, obvykle sladkovodní, tekoucí směrem k oceánu, moři, jezeru nebo jiné řece	Natural flowing watercourse, usually freshwater, flowing towards an ocean, sea, lake or another river	Als Strom wird auch ein großer Fluss bezeichnet, der ins offene Meer mündet. Als Kriterium wird eine Länge von mindestens 500 km und ein Einzugsgebiet von mindestens 100.000 km ² angegeben	h

proudění laminární	laminar flow	laminare Strömung	Proudění, při kterém jsou trajektorie částic tekutiny zhruba rovnoběžné. Tímto způsobem proudí podzemní vody při malých rychlostech, charakterizovaných podkritickými hodnotami Reynoldsova čísla	The groundwater flow in which the trajectories of fluid particles are roughly parallel. In this manner the groundwater flows at low velocities, characterized by subcritical values of the Reynolds number	Bandströmung, bei der sich die Wasserteilchen in weitgehend äquidistanten Bahnen bewegen. Bei höheren Fliessgeschwindigkeiten und einer Reynoldschen Zahl >10 geht das laminare Fliessen allmählich in das turbulente Fliessen über	d, aa
proudění neustálené	unsteady flow, non-stationary flow, transient flow	instationäre Strömung	Proudění, při kterém se vektor rychlosti v daném bodě mění s časem	Flow in which the velocity changes in magnitude or direction with respect to time	Strömung, bei der sich Intensität und Richtung der Geschwindigkeit zeitvariant ändern	a, aa
proudění turbulentní	turbulent flow	turbulente Strömung	Proudění, při kterém nejsou trajektorie jednotlivých částic rovnoběžné, chaoticky se proplétají a částečky kapaliny na rozdíl od laminárního proudění přecházejí z jedné vrstvy do druhé. Vzniká při větších rychlostech proudění.	Flow with turbulence. In channel flow, it occurs at Reynolds number larger than approximately 5.000, and in flow through porous media at Reynolds number larger than 10	Strömung mit Turbulenz. Tritt bei Gerinneströmung auf, wenn die Reynolds-Zahl 5.000 übersteigt; bei Strömung durch poröse Medien bei einer Reynolds-Zahl über 10	a
proudové pole	effective velocity, velocity field	Abstandsgeschwindigkeit	Objem vody protékající jednotkou plochy porézního prostředí za jednotku času	Volume of water per unit time passing through a unit area of the interstitial space of a porous medium	Wassermenge, die in einer Zeiteinheit eine Flächeneinheit des Hohlraumes eines porösen Mediums durchfließt	a
provenience	provenance	Herkunftsgebiet	zdroj, původ	Reconstruction of the origin of sediments	Rekonstruktion des ursprünglichen Herkunftsgebietes von Sedimenten	h
průměrný roční odběr	mean annual withdrawal rate	langjährige mittlere Entnahmerate	Průměrná výše odběru pro určité víceleté období	Mean withdrawal rate over a defined number of years (timespan)	Stellt die Wasserentnahmerate als Mittel über einen definierten Zeitraum an Jahren dar	
průměrný roční srážkový úhrn	mean annual precipitation	langjährige mittlere Niederschlagsrate	Průměrné množství srážkové vody, spadlé za jeden rok. Průměr se stanovy pro určité víceleté období.	Amount of precipitation collected in unit time interval, as mean value over a specific period of time (years)	Menge des Niederschlages pro Zeiteinheit, gemittelt über einen definierten Zeitraum an Jahren {erweitert nach a}	
průtočnost	transmissivity	Transmissivität	Míra schopnosti zvodněného kolektoru určité mocnosti propouštět vodu s danou kinematickou viskozitou. Součin koeficientu filtrace a zvodněné mocnosti	Rate at which water is transferred through a unit width of an aquifer under a unit hydraulic gradient. It is expressed as the product of the hydraulic conductivity and the thickness of the saturated portion of an aquifer	Rate, mit der Wasser durch eine definierte Fläche eines Grundwasserleiters mit einem hydraulischen Einheitsgradienten geleitet wird. Sie wird als Produkt der hydraulischen Leitfähigkeit und der Mächtigkeit des gesättigten Grundwasserleiters ausgedrückt	a

průtok	runoff, discharge	Abfluss	Objem vody protékající profilem vodního toku za jednotku času	Volume of water flowing through a river (or channel) cross section in unit time	Wasservolumen, das pro Zeiteinheit den Querschnitt eines Gewässers durchfließt und einem Einzugsgebiet zugeordnet ist	a,b
průtok	volumetric flow rate	Volumenstrom	Objem protékající za jednotku času	Volume of fluid which passes per unit time	Volumeneinheit, die pro Zeiteinheit strömt	d
příčná vlna, S-vlna	transverse wave, S-wave	Scherungswelle, transversale Welle	amplituda kmitů je kolmá na směr šíření vlny	Seismic S-wave. Moving wave that consists of oscillations occurring perpendicular (right angled) to the direction of energy transfer (or the propagation of the wave)	Wellen, bei denen der Schwingungsvektor senkrecht zur Ausbreitungsrichtung liegt. Elastische Transversalwellen werden auch Scherungswellen genannt	h, q
příliv	tide	Tide, Gezeitenstrom	Vzestup a pokles hladin moře způsobený kombinovanými účinky gravitačních sil vyvíjených Měsícem a Sluncem a rotací Země	Rise and fall of sea levels caused by the combined effects of the gravitational forces exerted by the Moon and the Sun, and the rotation of the Earth	Wasserbewegungen der Ozeane, die infolge der Gravitation des Mondes und der Sonne durch die zugehörigen Gezeitenkräfte verursacht werden	h
přístupná voda	available soil moisture, water holding capacity	nutzbare Feldkapazität	Voda v půdě, která je dostupná pro vegetaci. Obyčejně je definovaná jako množství vody mezi polní kapacitou a bodem vadnutí.	Water in the soil available to plants. It is normally taken as the water in the soil between wilting point and field capacity. In this context water-holding capacity of a soil is used and is identical to the available water	Das den Pflanzen zur Verfügung stehende Wasser im Boden. Allgemein wird es als das im Boden befindliche Wasser zwischen Welkepunkt und Feldkapazität angesehen. In diesem Zusammenhang wird der Begriff Wasserhaltungsvermögen des Bodens benutzt, welches der nutzbaren Feldkapazität entspricht	a,aa
přívalový déšť, bouřka	storm rainfall	Starkregen	Událost s vydatnými srážkami, které jsou často doprovázené dalšími meteorologickými jevy.	Heavy fall of rain, snow or hail, whether accompanied by wind or not, associated with a separable meteorological event	Regen, der im Verhältnis zu seiner Dauer eine hohe Niederschlagsintensität hat und daher selten auftritt, z. B. im Mittel höchstens zweimal jährlich	a, aa, e
půdní vlhkost	soil water content	Bodenwassergehalt	Procentuální podíl vody v půdě, vyjádřený na základě hmotnosti sušiny nebo objemu	Quantity of water contained in the soil	Menge des im Boden vorhandenen Wassers	d
pyroklastické horniny	pyroclastic rocks	pyroklastische Gesteine, Pyroklastite	Horniny tvořené původně nesoudržnými sopečnými vyvřeninami. Mohou obsahovat sopečné sklo, utuhlou lávu, krystaly minerálů.	Rocks composed of volcanic fragments derived from explosive volcanic activity	Sammelbezeichnung für sämtliche klastischen vulkanischen Produkte	w, o

radioaktivita	radioactivity	Radioaktivität	Vlastnost materiálu uvolňovat radioaktivní prvky. Radioaktivita je samovolný děj, při kterém dochází k přeměně nestabilního jádra určitého prvku na stabilnější jádro jiného prvku. Během procesu se uvolňuje radioaktivní záření.	Material properties release radioactive elements. Radioactivity is a spontaneous process that transforms an unstable core of an element into a more stable core of another element	Die Eigenschaft gewisser Isotope, sich von selbst, ohne jede äußere Einwirkung, umzuwandeln und dabei eine charakteristische Strahlung auszusenden		h, q
rajón hydrogeologický	hydrogeological unit	hydrogeologische Einheit	Hydrogeologicky jednotné území vymezené k vodohospodářským nebo jiným účelům	Hydrogeologically uniform area designated for water management or other purposes	Unter Berücksichtigung wasserwirtschaftlicher Aspekte und anhand hydraulischer und geologischer Eigenschaften abgeleitete Gebiete		z
regrese	regression	Regression	posun břežní linie směrem do pánve	Basinward shift of the shoreline	der Rückzug eines Meeres von einem Landgebiet bzw. seine Flächenverringerung, wodurch sich Festlandsflächen vergrößern und/oder Gebiete mit deltaischem Ablagerung erweitern		h, q
režim podzemní vody	groundwater regime	Grundwasserregime	Souhrn zákonitostí změn kvantitativních a kvalitativních prvků podzemních vod v čase a prostoru	Variations in the state and characteristics of a groundwater body which are regularly repeated in time and space and which pass through phases, e.g. seasonal	Variationen im Zustand und in den Merkmalen des Grundwasserstroms, die sich in Bezug auf Zeit und Raum regelmäßig wiederholen und die bestimmte Phasen, z.B. jahreszeitlich, durchlaufen		a, aa
rohovce	Hornfels	Hornfels	Sedimentární rohovec je hornina složená převážně z oxidu křemičitého (křemen nebo opál). Kontaktní rohovec vzniká kontaktní metamorfózou jílovitých sedimentů.	A medium to fine-grained granulose rock produced by thermal metamorphism	Feinkörniges, kontaktmetamorphes Gestein. Als Ausgangsgesteine gelten Silikat-reiche und Oxid-reiche Gesteine. Hornfelse sind vollständig rekristallisierte metamorphe Gesteine. Sie entstehen bei 600 bis 700 °C		o, p
rostrum	rostrum	Rostrum	protažená vápnitá schránka belemnitů	Elongated tapered calcarous internal skeleton of a belemnite	aus Calcit und organischen Substanzen bestehender fingerförmiger oder keuliger Teil eines Belemniten. Biostratigraphisch wichtig im Jura und in der Kreide		h, q
rozvodnice	drainage divide, watershed divide	Wasserscheide	Myšlená hranice mezi sousedními povodími	Summit or boundary line separating adjacent drainage basins	Gipfellinie oder Grenzlinie, die benachbarte Einzugsgebiete trennt		a, aa

rudní minerál	ore mineral	Erzmineral	nositel ekonomicky významného prvku	Metal-containing mineral	Metallhaltiges Mineral, unabhängig ob ihm eine wirtschaftliche Bedeutung zukommt	q
rula	gneiss	Gneis	Metamorfovaná hornina vzniká při regionální metamorfóze. Je složená ze zivců, křemene a slíd (biotit, muskovit)	Common and widely distributed type of metamorphic rock	Ein regionalmetamorphes Gestein, das in zentimeter- bis dezimeterdicke Platten teilbar ist, hervorgerufen durch einen charakteristischen parallelen Lagenbau aus Quarz-Feldspat-reichen mit glimmer- oder amphibolreichen Lagen	w, q
rychlosť proudenia	flow velocity	Fließgeschwindigkeit	Vektor určujúci rychlosť a smer v určitém bodě pohybujúceho media, napr. vody.	Vector indicating the speed and direction, at a point, of a moving liquid, e.g. water	Vektor, der Geschwindigkeitsbetrag und Richtung an einem Punkt einer sich bewegenden Flüssigkeit, z.B. Wasser angibt	a
ryolit	rhyolite	Rhyolith	výlevná vulkanická hornina	extrusive igneous rock with felsic minerals comprising >20% quartz and alkali feldspar/plagioclase 40-90%.	ein vulkanisches Gestein, das neben 20 bis 60 Vol.-% Quarz Alkalifeldspat und Plagioklas in Verhältnissen zwischen 90:10 und 35:65 enthält. Tritt in unterschiedlich Farben auf und ist das Äquivalent zu Granit	w, q
rýzoviště, rýzovisko	placer	Seifen, Trümmerlagerstätte	sekundárni ložisko s koncentrovanými zájmovými minerály v klastických sedimentech	Accumulation of valuable minerals formed by gravity separation from a specific source rock during sedimentary processes	Sekundäre Mineralanreicherungen in Sedimenten wie Sand oder Kies, in denen sich mineralhaltige Körner entsprechend ihrem spezifischen Gewicht durch mechanische Strömungen sortiert, konzentriert und dann abgelagert haben	h, q
řada jílovitý prachovec až prachovitý jílovec, alt. kalovec	mudstone	Mudstone, Schluffstein	masivní zpevněná sedimentární hornina složená z přibližně stejněho množství jílu a prachu	Fine-grained sedimentary rock whose original constituents were clays or muds	Feinkörniges bis sehr feinkörniges, dichtes Sedimentgestein. Der Name geht darauf zurück, dass dieses Gestein aus einem entsprechend feinkörnigen – schlammigen – Lockersediment hervorgegangen ist (Korngröße 0,002 - 0,063 mm)	h

řasa	algae	Algen	vodní jednobuněčné i mnohobuněčné organismy s asimilačním barvivem různých barev, mohou mít horninotvorný význam	A simple and typically aquatic microorganism. They contain chlorophyll but lack true stems, roots, leaves, and vascular tissue	Hauptsächlich im Wasser lebende Kleinorganismen (ein- bis mehrzellig), die Photosynthese betreiben. Die Gestalt der Algen ist äußerst unterschiedlich.	h, q
sací tlak	soil water tension, suction	Saugspannung	Záporný tlak, který je potřeba překonat, aby se z půdy získala voda	Negative pressure (suction) to which water must be subjected in order to be in hydraulic equilibrium, through a porous permeable wall or membrane, with the water of the soil	Spannung, die durch die Wechselwirkungen zwischen Gestein und Wasser im Sickerraum hervorgerufen wird	a, e
salinita, slanost	salinity	Salinität, Salzgehalt	celkový obsah solí rozpouštěných ve vodě, udává se v ‰	The total amount of solid material in grams contained in 1 kg of water when all the carbonate has been converted to oxide, the bromine and iodine have been replaced by chlorine, and all organic matter has been completely oxidized	Salzanteil in Wässern, angegeben als Gewichtsanteil der Salze am Gewicht der Lösung	w, q
sediment	sediment	Sediment	Hornina vzniklá usazením částic, příp. jejich zpevněním.	Tendency for particles in suspension to settle out of the fluid in which they are entrained and come to rest against a barrier	Ablagern von Teilchen aus Flüssigkeiten oder Gasen unter dem Einfluss der Gewichtskraft oder der Zentrifugalkraft	h
sedimentární prostředí	depositional environment	Ablagerungsmilieu	místo s charakteristickou asociací sedimentárních facií	Combination of physical, chemical and biological processes associated with the deposition of a particular type of sediment and, therefore, the rock types that will be formed after lithification	Umweltbedingungen, bei denen Sediment abgelagert und / oder ein Fossil eingebettet wurde	h
sedimentární systém	depositional system	Ablagerungssystem	soubor prostorově propojených sedimentárních facií ukládaných v sedimentárním systému současné	Three-dimensional composite of facies occurring simultaneously in a depositional environment	Dreidimensionaler Verbund von gleichzeitig in einem Sedimentationsraum auftretenden Fazies	x, q

seismická vlna	seismic wave	seismische Welle	Seismická vlna je energie, která vzniká jakoukoliv náhlou deformací horniny a prochází zemským tělesem. Deformace může být vyvolána zemětřesením, vulkanickou erupcí, zřícením skalního masivu, rozsáhlými sesuvy půdy nebo umělým výbuchem, které mají nízkofrekvenční akustickou energii.	Seismic waves are waves of energy that travel through the Earth's layers, and are a result of earthquakes, volcanic eruptions, magma movement, large landslides and large man-made explosions that give out low-frequency acoustic energy	Werden z.B. bei einem Erdbeben durch den Herdsvorgang verursacht und breiten sich von dort in alle Richtungen aus; auf ihrem Weg durch das Erdinnere können diese Wellen gebrochen, reflektiert, gebeugt, gestreut, absorbiert und umgewandelt werden	h
seismický průzkum	seismic survey	seismische Erkundung	geofyzikální měření seismickými metodami, využívající energii seismických vln	Geophysical measurements by seismic methods using seismic wave energy	Gesamtheit der geophysischen Erkundungsmethoden, die auf Untersuchung mit künstlich erzeugten Elastizitätswellen basieren	h
seismický reflexní průzkum	seismic reflection survey	Reflexionsseismik	Seismický průzkum využívající odraženou (reflexní) seismickou vlnu. Metoda zaznamenává vlny, které se odrážejí od vrstev pod povrchem.	The seismic reflection method involves inducing a seismic wave into the earth and recording the waves that are reflected from sub-surface layers	Seismische Methode zur Bestimmung geologischer Strukturen und der Stratigraphie des Untergrunds aus seismischen Wellen, die von Schichtgrenzen und Grenzflächen reflektiert werden, an denen Änderungen der akustischen Impedanz auftreten	i, q
seismický refrakční průzkum	seismic refraction survey	Refraktionsseismik	Seismický průzkum využívající lomenou (refragovanou) seismickou vlnu. Metoda měří nejkratší dobu šíření seismické energie mezi zdrojem a příjímačem.	The seismic refraction method involves measuring the shortest time required for an induced seismic pulse to travel from the source location to a series of receivers	Seismische Methode zur Bestimmung geologischer Strukturen aus Kopfwellen, die sich von Schichtgrenzen und Grenzflächen aus unter dem kritischen Winkel ausbreiten.	i, q
sekvence	sequence	Sequenz, Abfolge	sled vrstev, které jsou geneticky propojené (uložené ve stejném sedimentárním systému)	Stratigraphic unit which is bounded by an unconformity at the top and at the bottom	Einheiten, die durch Diskordanzen und/oder andere zeitrelevante Flächen begrenzt sind	h, q
sekvenční hranice	sequence boundary	Sequenzgrenze	sekvenční stratigrafie se zabývá analýzou rozmístění a tvaru sedimentárních těles v sedimentačních pánvích v závislosti na změnách hladiny oceánu, rychlosti poklesu pánve a přenosu materiálu	Significant erosional unconformities and their correlative conformities	Flächen, die jüngere von älteren Schichten trennen	h, x

sekvenční stratigrafie	sequence stratigraphy	Sequenzstratigraphie	metoda dělení sedimentárního sledu na genetické jednotky (sekvence), ohraničené plochami izochronního charakteru (např. diskordance, transgresní plochy, atd.)	Subdivision and correlation of sedimentary sequences in genetic units which are limited isochronous surfaces (e. g. unconformities, flooding surfaces)	Unterteilung und Korrelation von sedimentären Schichtenfolgen in genetische Einheiten, die durch Diskordanzen und/oder andere zeitrelevante Flächen begrenzt sind	h, q
silicifikované, spikulitové slínovce, spongility (tj. naše opuky)	cretaceous silicified marlstones („opukas“)	Pläner, Plänermergel,	písčité slínovce zejména ze svrchní křídy Českého masivu, v historii často využívány jako stavební kámen	Historic term for cretaceous Marlstones (especially cenomanian and turonian time) in Mid-Europe	Historische Bezeichnung für eine Reihe von marinen Sedimentgesteinen der Oberkreide, insbesondere des Cenoman und Turon in Mitteleuropa	h
silicifikovaný, prokřemenělý	silicified	silifiziert, verkieselt	alterace hornin založená na rozpadu primárních minerálů a bioklastů na mikrokrytalický SiO ₂	The introduction of, or replacement by, silica, generally resulting in the formation of fine-grained quartz, chalcedony, or opal, which may fill pores and replace existing minerals	Alteration von Gesteinen, bei der eine Zufuhr von Quarz und der Ersatz von primären Mineralen des Ausgangsgesteins erfolgt. SiO ₂ kommt dabei meistens als extrem feiner, mikrokristalliner Quarz (Siliciumdioxid) vor	w, q
siliciklastický	siliciclastic	siliziklastisch	klastické sedimentární horniny tvořené dominantně silikátovými minerály (hlavně křemenem)	Clastic sediments and sedimentary rocks whose grain fractions consist predominantly of silicate minerals (including quartz)	Bezeichnung für klastische Sedimente und Sedimentgesteine, deren Kornfraktionen vorwiegend aus Silikatmineralen (einschließlich Quarz) bestehen	h
skarn	skarn	Skarn	Metamorfní hornina, která vzniká matamorfózou karbonátových hornin, v některých případech též metamorfózou sedimentárních Fe rud.	Hard, coarse-grained metamorphic rocks that form by a process called metasomatism. This is the chemical alteration of a rock by hydrothermal and other fluid	Entstehen oftmals bei der Intrusion von Magmen in karbonatreiche Gesteinsschichten wie beispielsweise Kalkstein oder Dolomit. Sie sind oft vererzt	h
sladkovodní	freshwater	Süßwasser	voda bez obsahu solí	Any naturally occurring water except seawater and brackish water	Frischwasser, Wasser oder Gewässerbereich ohne Beimengung von Meerwasser und damit mit geringer Konzentration von gelösten Salzen, so daß es als Trinkwasser genutzt werden kann	h, q
slín	marl	Mergel	nezpevněná sedimentární hornina složená ze směsi proměnlivém obsahu jílu a karbonátu (25-75 %)	Soft calcium carbonate or lime-rich mud which contains variable amounts of clays and silt	aus Tonen und feinkörnigen Carbonaten zusammengesetztes Sedimentgestein. Der Kalkgehalt liegt zwischen 35 und 65%	h, q

slínovec	marlstone	Mergelstein	zpevněná sedimentární hornina složená především z jílových minerálů a uhličitanu vápenatého	Hard calcium carbonate or lime-rich mudstone (rock) which contains variable amounts of clays and silt	Verfestigtes Sedimentgestein, welches aus feinem Material (Ton und Schluff) und Kalk besteht	h, q
snížení hladiny podzemní vody	drawdown	Absenkung	Rozdíl mezi původní (přírodní, odběrem neovlivněnou) úrovni piezometrické (výtláčné nebo volné) hladiny podzemní vody a úrovni hladiny ovlivněné odběrem podzemní vod	The difference between the original (natural, unaffected by groundwater withdrawal) piezometric groundwater level discharge , and the water level affected by withdrawal of groundwater	Absenkung des Grundwasserspiegels oder des Druckspiegels durch Wasserentnahme mittels Pumpen, bei einem artesischen System mittels eines Bohrloches oder durch eine aus einem Grundwasserleiter austretende Quelle	a
solanka	brine	Sole, Salzsole, Salzlauge	vody s velmi vysokými koncentracemi rozpuštěných látek	Water saturated or strongly impregnated with common salt	hochkonzentierte Salzlösung; zum Teil werden Solen als Lösungen mit mehr als 100 g/kg Lösungsinhalt definiert	w, q
sopouch	volcanic pipe (chimney)	Schlot, vulkanischer Schlot	sopečný komín, přívodní magmatická dráha, která má v příčném průřezu nejčastěji kruhovitý nebo eliptický tvar. Sopouchy spojují magmatická ohniště s jíny nebo s výbuchovými hrdy.	Subterranean geological structures formed by the violent, supersonic eruption of deep-origin volcanoes	Mehr oder weniger senkrechten Aufstiegskanal von vulkanischen Produkten aus dem Erdinneren zu einem Eruptionszentrum an der Erdoberfläche oder am Meeresboden	h
souvrství	formation	Formation	základní lithostratigrafická jednotka	Lithostratigraphic rock unit	Lithostratigraphische Gesteinseinheit	q
specifická storativita	specific storage coefficient	spezifischer Speicherkoefizient	Změna objemu vody v jednotce objemu porézního prostředí při jednotkové změně tlakové výšky	Volume of water an aquifer releases from or takes into storage per unit volume of the aquifer per unit change of head by 1 meter {verändert nach a}	Das Wasservolumen, das pro Einheitsvolumen bei einer Spiegeländerung um 1 m abgegeben oder aufgenommen werden kann. Diese Definition gilt für gespannte und ungespannte Aquifere gleicher Massen	a, aa, d
specificky odtok	specific discharge	Abflussspende	Objem vody odtékající z jednotkové plochy povodí za jednotku času	Discharge per unit area	Quotient aus Abfluss und Fläche des zugeordneten Einzugsgebietes	a, e
specifický odtok podzemní	specific groundwater runoff	spezifische Grundwasserspende	Objem podzemní vody odtékající z jednotkové plochy povodí podzemní vody za jednotku času. Udává se v l/s/km ²	The average groundwater runoff per unit area of aquifer or groundwater basin	Mittlerer Grundwasserabfluss pro Flächeneinheit eines Grundwasserleiters oder eines Grundwassereinzugsgebietes	a, aa, e

srážky	precipitation	Niederschlag	Kapalný nebo pevný kondenzát vodních pár, který padá z atmosféry na zemský povrch	Liquid or solid products of the condensation of water vapour falling from clouds or deposited from air on the ground	Flüssige oder feste Produkte aus der Kondensation von Wasserdampf, die aus Wolken auf den Boden fallen oder sich aus der Luft am Boden ablagern	a
srůst	intergrowth	Verwachsungen	vzájemné prorůstání dvou nebo více minerálních fází	The state of interlocking of grains of two different minerals as a result of their simultaneous crystallization	Zusammenwachsen von Kristallen bei der Kristallisation	q, w
stáří podzemní vody	groundwater age	Grundwasseralter	Doba, po kterou setrvala částice podzemní vody meteorického původu v zemské kůře od momentu přirozené infiltrace do okamžiku odběru vzorku vody obsahující tuto částici	Period of time the water stays between entry into the soil (groundwater recharge) and exit from the soil (groundwater abstraction)	Zeitspanne, die das Wasser zwischen Eintritt in die Bodenzone (Grundwasserneubildung) und Austritt aus der Bodenzone (Grundwasserentnahme) im Bodenkörper verweilt	a, aa
stavba	fabric	Gefüge	Kompletní prostorové a geometrické uspořádání horninových komponent (minerálních zrn, porozita, atd.)	The complete spatial and geometrical configuration of all those components that make up a deformed rock. It covers such terms as texture, structure, and preferred orientation	umfasst sowohl den makroskopischen Bereich (Falten, Scherzonen) als auch die nur im Dünnschliff unter dem optischen Mikroskop oder mit dem Elektronenmikroskop erkennbaren Mikrostrukturen	w, q
strop	top	Top, oberes Ende, Hangendes	nejsvrhnejší část vrstvy	Uppermost part of a layer	Oberste Lage/Bereich einer Gesteinseinheit	h
struktura (rudních minerálů)	texture	Struktur	velikost, omezení a vzájemné vztahy rudních minerálů v minerálním agregátu	general physical appearance or character of a rock, including the geometric aspects of, and the mutual relations among, its component particles or crystals; e.g., the size, shape, and arrangement of the constituent elements of a sedimentary rock, or the crystallinity, granularity, and fabric of the constituent elements of an igneous rock	Ausbildung der einzelnen Kristalle im Gestein (Größe, Verteilung und Form)	w, h
struktura hydrogeologická	hydrogeological structure	hydrogeologische Struktur	Část geologického prostředí, v něž nastává souvislý oběh podzemní vody	Part of the geological environment in which continuous circulation of groundwater takes place	Der für die Grundwasserbewegung relevante Teil des geologischen Systems	z

středně zrnitý	medium-grained	mittelkörnig	Středně zrnité sedimenty jsou horniny, které mají dominantní velikost zrna mezi 1,0-3,3 mm.	Medium-grained sediments are those rocks, both hard and soft, carbonate and clastic, that have a dominant grain-size between 1,0 - 3,3 mm	Mittelkörnige Sedimentablagerungen haben eine durchschnittliche Korngröße zwischen 1,0 - 3,3 mm	q, r
střídání (vrstev)	alternate bedding, interbedding	Wechsellagerung, Wechselschichtung	změna charakteru horninových poloh	Interbedding occurs when beds (layers or rock) of a particular lithology lie between or alternate with beds of a different lithology	Sedimentäre Schichtung, mit deutlich unterschiedlichen petrographischen Eigenschaften	h
studium pod mikroskopem	optical analysis	Auflichtmikroskopie	určování minerálů, minerálních fází a studium jejich optických vlastností	Bright field microscopy is the simplest of all the light microscopy techniques. Sample illumination is via transmitted white light, i.e. illuminated from below and observed from above	Ist ein Verfahren der Mikroskopie. Das zu betrachtende Objekt wird nicht - wie bei der Durchlichtmikroskopie - durchstrahlt, sondern meist durch das Objektiv selbst beleuchtet	h, q
sublitorál	offshore	Offshore-, Schelf-	Území mezi oblastí nejnižšího přílivu a okrajem kontinentálního šelfu	The zone extending from the lowest limit of low spring tides to the edge of the continental shelf	Vor der Küste befindlich	h, p
subsidence	subsidence	Subsidenz	pokles zemského povrchu lokálního, příp. regionálního charakteru	sudden sinking or gradual downward settling of the Earth's surface with little or no horizontal motion	lokale oder regionale Absenkung der Erdoberfläche	w, q
svor	mica schist	Glimmerschiefer	Metamorfovaná hornina, která vzniká při středním stupni regionální metamorfózy (přeměny) hornin. Hornina je intenzivně foliovaná, složená ze šupinek světlé slídy a hrubších zrn křemene.	Medium to large, flat, sheet-like grains in a preferred orientation (nearby grains are roughly parallel). It is defined by having more than 50% platy and elongated minerals (such as micas or talc)	Ein regionalmetamorphes Gestein, das sich durch eine sehr gute Teilbarkeit in millimeter- bis zentimeterdicke Lagen auszeichnet, hervorgerufen durch die parallele Anordnung von blättchenförmigen Hellglimmerkristallen. Als weitere Hauptgemengteile können Quarz, Chlorit oder Biotit auftreten.	w, q
šikmé zvrstvení	cross bedding	Schrägschichtung, Kreuzschichtung	sedimentární struktura tvorená ukloněnými laminami, vzniká transportem při dně sedimentární pánve (bedload)	Sedimentary structure of inclined laminae, produced by bedload transport	Winklig zur Schichtoberfläche orientierte Ablagerungsstruktur	h, q

štěpnost	cleavage	Spaltbarkeit	vlastnost minerálu lámat se paralelně s určitou rovinou atomů, kterou lze charakterizovat Millerovými indexy	The breaking of a mineral along its crystallographic planes, thus reflecting crystal structure	Eigenschaft bestimmter Kristalle, unter Einwirkung einer mechanischen Belastung (Druck, Zug, Schlag) entlang bestimmter Spaltflächen zu spalten	w, q
štěrk	gravel	Schotter, Geröll, Kies	Sediment obsahující více než 50 % valounů s průměrem zrna větším než 2 mm	loose accumulation of rock fragments, such as a detrital sediment associated esp. with streams or beaches, composed predominantly of more or less rounded pebbles and small stones, and mixed with sand that may compose 50% to 70% of the total mass	Unverfestigtes Sediment, das einen Anteil von mehr als 50 % gerundeten Gesteinskomponenten mit einem Korndurchmesser von mehr als 2 mm besitzt	w, q
tektonogeneze	tectogenesis	Tektogenese	Proces tvorby stavby, struktury (orogen)	Structure-forming process (orogeny)	Bildung von Erdkrustensegmenten, die in einheitlicher Weise von tektonischen Verformungen geprägt worden sind.	w, q
tektonická brekcie	tectonic breccia, fault breccia	tektonische Brekzie	Soudržná nebo nesoudržná hornina, která obsahuje náhodně orientované fragmenty původní horniny vzniklé křehkou deformací	Breccia that was formed by tectonic forces. cohesive or non-cohesive fault rock consisting of randomly oriented fragments resulting from brittle fracturing	Durch Bruchdeformation entstandener bindiges oder auch nicht-bindiges Gestein mit richtungslos orientierten Gefüge und kantigen Bestandteilen	h
tektonické ohlazy	slickensides	Harnische	Jemně leštěný povrch zlomů, tvořený rozsáhlým drzemím zrn (mletím) a/ nebo synkinematickým růstem minerálů	Finely polished surface displayed by faults, formed by extensive grain crushing (milling) and/or synkinematic mineral growth	eine durch Bewegung Gestein gegen Gestein geglättete Gesteinsfläche (Verwerfungsfläche), meist mit Rutschstreifen, Schrammen oder Riefen (Striemung)	q
tempestit	tempestite	Tempestit	uloženiny silných bouří	The tempestite describes the preservation and physical representation of a violent storm event (tempest) within the rock record	Sturmsediment, entsteht in küstennahen Faziesräumen durch sturmbedingte Umlagerung von Sediment	h, q
Tethys	Tethys	Tethys	přaoceán období mezozoika a raného kenozoika	Primeval ocean of the mesozoic and early cenozoic era	äquatorialer Ozean, der sich während des Paläozoikums und des Mesozoikums zwischen Gondwana im Süden und Eurasia im Norden erstreckte	q

textura	structure	Textur	makroskopické struktury produkovány sedimentárními procesy (např. šikmě zvrstvení)	one of the larger features of a rock mass, like bedding, flow banding, jointing, cleavage, and brecciation; also, the sum total of such features.	entsprechen den kristallographischen Vorzugsregelungen der beteiligten Phasen. Der Textur-Begriff wurde (und wird z.T. auch noch) synonym mit dem Begriff Mikrostruktur verwandt	w, q
těžké minerály	heavy minerals	Schwermineralien	minerály s hustotou nad 2,95. V celkovém objemu horniny jsou přítomny v akcesorickém množství	Minerals with an density that is greater than 2,9 g/cm ³	Minerale hoher Dichte (> 2,9 g/cm ³), die in Sandsteinen als Akzessorien 0,01-1% ausmachen. Häufige Schwermineralien sind Zirkon, Turmalin, Rutil, Apatit, Granat, Staurolith und Epidot	q
tíhové maximum/minimum	gravity high/low	hohe Schwere/ niedrige Schwere	Plocha s naměřenou nejvyšší/nejnižší hodnotou tíhového zrychlení.	Area with measured highest/lowest gravitational acceleration value	Bereich mit gemessenen höchster/niedrigster Schwerebeschleunigung	h
tíhový průzkum	gravity survey	Erdschwere-Erkundung, gravimetrische Erkundung	geofyzikální měření tíhového zrychlení na povrchu Země	Geophysical measurements of gravity acceleration on Earth's surface	Geophysikalische Messung der Schwerebeschleunigung an der Erdoberfläche	h
trajektorie	path line, flow line	Trajektorie	Dráha, po které se pohybovala vodní částice	Curve described by a moving particle of water	Bahnkurve, beschrieben durch ein sich bewegendes Wasserteilchen	a
transgrese	transgression	Transgression	posun břehní linie směrem do vnitrozemí	Landward shift of the shoreline	Landwärtiges Vorrücken einer Küstenlinie durch einen Meeresspiegelanstieg	w, q
transport v suspenzi	suspended load	Suspensionfracht	transport sedimentárních čistic ve vodním sloupci v důsledku jejich velikosti, tvaru zrn a hustoty v závislosti na rychlosti proudění	Sediment particles, which float in a water column due to their grain size and density and as a function of the flow velocity	Sedimentpartikel, die aufgrund ihrer Korngrösse und Dichte und in Abhängigkeit von der Strömungsgeschwindigkeit in einer Wassersäule schweben	h, q
tuf	tuff	Tuff	vulkanická eruptivní hornina	A pyroclastic rock where the average size of more than 75% of the pyroclastic fragments is less than 64mm and less than 25% of the fragments are lapilli	verfestigte Masse von vulkanischen Auswurfprodukten	w, q
turbidit	turbidite	Turbidit	uloženiny turbiditních proudů	A sediment or rock deposited from, or inferred to have been deposited from, a turbidity current	Ablagerungen von Suspensionsströmungen. Ihre Mächtigkeit liegt zwischen wenigen Zentimetern und mehreren Metern	w, q

turbiditní proud	turbidity current	Turbiditstrom	Typ gravitačního proudu, relativně řídký, sedimentem nasycený vodní proud rychle se pohybující po ukloněném svahu	Varieties of gravity current, relatively low-density, high-velocity sediment-laden downslope water current	Strom von schnellfließenden, stark sedimenthaltigen Wassermassen an unterseeischen Hängen	q
uhlí	coal	Kohle	organogenní sedimentární hornina	Organic sedimentary rock	organisches Sedimentgestein, welches durch biochemische Inkohlung aus Torf gebildet wird	w, q
úroveň hladiny	water level	Wasserstand	Svislá vzdálenost hladiny od určitého odměrného bodu (například od mořské hladiny).	Elevation of the free-water surface of a body of water relative to a datum level	(1) Höhe der freien Oberfläche eines Gewässers gegenüber der Höhe einer Bezugsmarke (2) Lotrechter Abstand eines Punktes des Wasserspiegels über oder unter dem Bezugshorizont, z.B. durch einen Pegelnulpunkt festgelegt	a, aa
vápenec	limestone	Kalkstein	chemogenní/biogenní sedimentární hornina tvořená CaCO ₃	Chemical/biological sedimentary rock formed by CaCO ₃	Chemisches oder biogenes kalkiges Sedimentgestein	w, q
vápnitý	calcareous	kalkig	obsahující uhličitan vápenatý	Soft- or hardrock, which contain a noticeable percentage of calcareous ingredients	Locke- oder Festgesteine, welche einen merkbaren Anteil an Kalk enthalten	h
variské deformace, pohyby	variscan deformation	variszische Deformation	Kolize dvou hlavních paleozoických kontinentů Gondwany a Laurasie během období pozdního devonu a svrchního karbonu	Geologic mountain-building event caused by Late Paleozoic continental collision between Euramerica (Laurussia) and Gondwana to form the supercontinent of Pangaea	Kollision der zwei paläozoischen Großkontinente Gondwana und Laurussia (Old-Red-Kontinent) im Zeitraum des späten Devons bis Oberkarbons. Diese beiden Kontinente bildeten Pangäa	h, q
variský orogén	variscan orogen	Varisziden, variszisches Orogen	paleozoický orogén	Paleozoic orogen	Paläozoisches Orogen, welches vom Devon bis in die Trias aktiv war. Die erodierten Reste können u.a. in Mitteleuropa gefunden werden	w, q
vertikální elektrické sondování	vertical electrical sounding	vertikale elektrische Sondierung	elektrická metoda, která měří hodnoty elektrického odporu hornin směrem do hloubky. Bodové měření, kdy pomocí zvyšování vzdálenosti proudových elektrod (zdroj elektrického proudu) je zvyšován hloubkový dosah	An electrical method that measures the values of the electrical resistance of the rocks to the depth. Point measurement whereby the depth range is increased by increasing the distance of the current electrodes (electrical current source)	Elektrische Punktmessmethode, welche den elektrischen Widerstand eines Gesteins im Untergrund misst	h

vlnová čeřina	wave ripple	Wellenrippeln	čeriny, zpavidla symetrické, tvořené činností vlnění	Ripple marks, usually symmetric, produced by wave action	Sedimentäre Strukturen, erzeugt durch Seegang/Wellen	h, q
vodivost	conductivity	Leitfähigkeit	vodivost (elektrická, také konduktance) je fyzikální veličina, která popisuje schopnost dobře vést elektrický proud.	Electrical conductivity is the measure of a material's ability to allow the transport of an electric charge	Fähigkeit von Stoffen, für andere Stoffe oder Energie durchlässig zu sein. Man unterscheidet hydraulische Leitfähigkeit, elektrische Leitfähigkeit ($\mu\text{S}/\text{cm}$) und Wärmeleitfähigkeit (J/m)	h, q
vodoměrná stanice	gauging station	Pegel	Technické zařízení pro sledování hydrologických veličin na vodních tocích.	Technical facility for measuring hydrological values in rivers and streams	Technische Einrichtung zum Messen hydrologischer Kennwerte an Oberflächengewässern	e
vrstva	bed	Schicht	deskovité těleso tvořené horninou jiného složení než je v nadloží a podloží	Smallest division of rock or deposit. It is a geologic formation or stratigraphic rock series marked by well-defined divisional planes (bedding planes) separating it from layers above and below	dreidimensionaler Gesteinskörper, der von oben und unten durch eine Fläche begrenzt wird. Er kann von besonderem geowissenschaftlichen oder bergbaulichem Interesse sein – beispielsweise eine wasserführende oder trennende Sediment- oder Gesteinsschicht	h
vrt	well, borehole	Bohrung, Bohrloch	Otvor válcovitého tvaru vyhloubený vrtáním v horninovém prostředí pomocí vrtné soupravy, obvykle svislého směru. Převládajícím rozměrem je délka.	Drilling (different diameters) a hole, tunnel, or well in the earth	Mit Hilfe eines Bohrgerätes werden Bohrungen abgeteuft, um die Regionen unterhalb der Erdoberfläche zu erkunden und geologische Verhältnisse zu untersuchen	h, q
vrtná souprava	drilling rig	Bohranlage	Stroj, který vytváří díry do zemského povrchu. Může být ruční s dosahem do několika metrů nebo obrovská souprava vrtající do hloubek několika tisíc metrů. Slouží k vrtání jímacích vrtů na vodu, tězebních vrtů na ropu a zemní plyn, k průzkumu zemské kůry atd.	Machine that creates holes in the earth's subsurface. Drilling rigs can be massive structures housing equipment used to drill water wells, oil wells, or natural gas extraction wells, or they can be small enough to be moved manually by one person	Eine Bohranlage ist eine technische Anlage, die zum Niederbringen von Bohrungen dient, meistens zur Erschließung von Rohstoffen	h
vrtné jádro	core sample	Bohrkern	Válcové těleso hornin získané vrtáním do horninového prostředí	A cylindrical section of a naturally occurring substance (e.g. sediments or rocks) obtained by drilling with special drills	Zylindrischer Körper, der mit Hilfe eines Kernbohrgerätes aus dem umgebenden Gestein entnommen wird	q

vůdčí zkamenělina	index fossil	Leitfossil	fosilie vhodná k datování vrstev	Fossils used to define geologic periods	Ein tierisches oder pflanzliches Fossil, mit dem sich das relative Alter des umschließenden Gesteins ermitteln lässt. Indexfossil für einen bestimmten Zeitabschnitt; gehört einer kurzlebigen Art oder Gattung an und ist möglichst weit und umgebungsunabhängig verbreitet	q
vulkanické horniny	volcanic rocks	vulkanische Gesteine, Vulkanite	magmatic horniny	Rock formed from magma erupted from a volcano	Gestein, das infolge kontinentaler oder ozeanischer vulkanischer Aktivität durch rasche Abkühlung einer Gesteinsschmelze an der Erdoberfläche oder oberflächennah entsteht	w, q
vulkanoklastika	volcaniclastics	Vulkanoklastika	všechny vulkanické částice bez ohledu na jejich původ	All volcanic particles regardless of their origin	Sammelbegriff für alle vulkanischen Partikel unabhängig von ihrer Herkunft	w, h
vydatnost / specifická vydatnost	yield (water) / well capacity, potential yield	Ergiebigkeit / Brunnenergiebigkeit	Množství povrchové nebo podzemní vody vyvěrající (odebírané) za jednotku času / Množství podzemní vody odebrané za jednotku času při jednotkovém snížení hladiny	(1) Quantity of water which can be collected for a given use from surface or groundwater sources in a basin in a given time interval (2) Maximum rate at which a well will yield water under a stipulated set of conditions, such as a given drawdown	(1) Wassermenge, die für eine bestimmte Nutzung aus Oberflächen- oder Grundwasserquellen in einem Einzugsgebiet in einer bestimmten Zeitspanne entnommen werden kann (2) Maximale Rate, mit der ein Brunnen unter einer Reihe festgelegter Bedingungen, wie einer gegebenen Absenkung des Grundwasserspiegels, Wasser liefert	a
výchoz	outcrop	Aufschluss	Místo, kde horniny vystupují na povrch	Visible exposure of rocks on the surface of the earth	Stelle an der Erdoberfläche, an dem Gestein unbedeckt zu Tage tritt.	q
vyklínit	pinch out, shale out	ausdünnen, auskeilen	laterální zmenšování mocnosti až do případného vymizení vrstvy	A lateral reduction and termination in bed thickness	Laterale Verminderung der Mächtigkeit einer Gesteinsschicht bis hin zum vollständigen Verschwinden.	h, p

vymírání	extinction	Aussterben	část evoluce, ukončení existence druhu	Biological term: termination of an organism or of a group of organisms	unwiederbringliches Verschwinden von Pflanzen- und Tierarten oder eines anderen Taxons (Familie, Unterart usw.) aufgrund natürlicher Prozesse	q
výplň pánev	basin fill	Beckenfüllung	horniny (sedimentární a vulkanické), které vyplňují pánev	The geological process in which sediments and igneous rocks building up layers into a basin	Sedimente und vulkanische Gesteine lagern sich innerhalb eines Beckens ab und bilden somit mehr oder weniger mächtige Gesteinsabfolgen	h
vytřídění	sorting	Sortierung	obsah zrn o dané velikosti v sedimentu, cím je sediment lépe vytříděn, tím má méně zrnitostních frakcí	Distribution of grain size of sediments, either in unconsolidated deposits or in sedimentary rocks	Maß für die Gesamtbreite der Kornverteilung. Die Sortierung ist um so schlechter, je breiter die Korngrößen gestreut sind	h, q
využitelné množství podzemní vody	safe yield	nutzbares Grundwasserdargebot	Množství podzemní vody, které lze získávat jímacími zařízeními racionálními z technickoekonomického hlediska při daném režimu využití a při vyhovující kvalitě vody během uvažovaného období využití	The volume of groundwater that can be withdrawn using tapping or pumping equipments of rational technical-economic level in the given mode of obtaining a satisfactory water quality during the period of its considered utilization	Teil des gewinnbaren Grundwasserdargebots, der für die Wasserversorgung unter Einhaltung bestimmter Randbedingungen genutzt werden kann	e, aa
vyvřeliny kadomské	Cadomian igneous rocks	cadomische Magmatite	Magmatické horniny, které intrudovaly během kadomské orogeneze.	Igneous rocks, which intruded during the cadomian orogeneses	Magmatische Gesteine, welche während der cadomischen Gebirgsbildung intrudierten	q
vzorkování vrtného jádra	well sampling	Bohrprobenahme	odběr horniny z vrtného jádra	Extraction of cuttings out of the borehole	Entnahme von vollständigen Bohrkernen oder zerkleinerten Bruchstücken aus einem Bohrloch	h
závalek	rip-up clast	Lithoklast	Útržky, úlomky hornin, které se ukládají do mladších sedimentárních jednotek. Časté jsou v říčním prostředí.	Pieces of shale or mudstone created when an erosive current containing suspended sediment flows over a shale bed, tears up pieces of it, and carries these "rip ups" some distance	Aufarbeitungsprodukt eines schon verfestigten Gesteins. Dieses lagert dann als älteres Element in einer jüngeren sedimentären Einheit	h, q
zdánlivý odpor	apparent resistivity	scheinbarer spezifischer Widerstand (geoelektrische und elektromagnetische Sondierung)	fyzikální veličina charakterizující vodivostní (odporové) vlastnosti horniny vůči elektrickému proudu, který je ovlivněn přítomnými geologickými nehomogenitami	Measured electrical resistivity between two points on the Earth's surface, which corresponds to the sensitivity the ground would have if it were homogeneous	Spezifische Widerstand, der sich bei einer geoelektrischen oder elektromagnetischen Sondierung ergibt, wenn die Widerstandsverteilung im Untergrund von der eines homogenen Halbraums abweicht	q, w

zdrojová hornina	source rock	Muttergestein	zdroj materiálu pro tvorbú sedimentů/půd (zvětráváním, erozí, transportem, atd.)	Parent rock material for the formation of a reservoir/deposit or soils	Ausgangsgestein für die Bildung von Bitumen	h, q
zdrojová oblast	source area	Quellgebiet	oblast, ze které pochází částice sedimentu	The area from which the sedimentary material is derived	Ausgangsgebiet, aus dem Sediment angeliefert wird	h, w
zelená břidlice	greenschist	Grünschiefer	metamorfovaná hornina	Metamorphic rock with a green colour	Metamorphes Gestein, welches eine grüne Farbe aufweist	h
zhášení	extinction	Auslöschung	poloha minerálního zrna ve zkřížených nikolech mikroskopu, kdy se oba hlavní optické směry minerálu shodují s rovinami kmitu nikolů a minerál má proto nulové interferenční barvy = je zhaslý	Microscop term: When no light in a Microscop reach the eye and the mineral is not illuminated	Mikroskopischer Kontext: bezeichnet das verdunkeln (oder auslöschen) eines bestimmten Minerals unter gekreuzten Polarisatoren (Polarisationsmikroskopie).	p
zlom	fault	Störung	Povrch nebo zóna s přemístěním horniny rovnoběžně s povrchem / zónou	Surface or zone with displacement of rock parallel to the surface/zone	tektonische oder atektonische Unterbrechung oder Veränderung des primären Gesteinsverbandes an Fugen, Brüchen, Klüften oder Verwerfungen oder aber auch weiträumige bruchlose Verbiegungen	g, q
zóna	zone	Zone	stratigrafická jednotka nízkého rádu definovaná paleontologicky, litologicky atd.	Stratigraphic unit of low order	Stratigraphische Einheit niedriger Ordnung	h
zóna zlomů a násunů	damage zone	Störungszone	Jedná se o několik metrů široké, rozbité, rozlámané horninové oblasti a/nebo další paralelní poruchy místního až regionálního rozsahu.	Sphere of influence of a fault	Es handelt sich um mehrere Meter breite, zerrüttete oder zerscherte Gesteinsbereiche und/oder um weitere Parallelstörungen von lokaler bis regionaler Erstreckung	q
zonálnost	zoning	Zonierung, Zonarbau	změny složení v přírůstkových zónách minerálu	A systematic variation in the composition and/or other properties of a single crystal, due to a separation of the chemical components during crystal growth	Variation der Chemischen Zusammensetzung, Porosität, Einschlüsse oder anderer physikalischer Eigenschaften innerhalb eines einzelnen Mineralkorns.	n, w
zrno	grain	Korn (pl. die Körner)	termín používaný pro minerální fázi v sedimentologii, při studiu těžkých minerálů aj.	A small hard particle of a substance such as salt or sand; monomineralic or polymetallic composition	Grundbestandteil eines Sedimentgestein. Mono- oder polymetallics Gesteinsbruchstück	h

zrnotok	grainflow	Körnerstrom/Massenstrom	Kategorie gravitačních pohybů, zrna jsou udržovaná v suspenzi mezi sebou. Vyznačují se negativní gradací a stopami po úniku vody (miskovité textury).	Type of sediment-gravity flow. Grain flows are very common in aeolian settings as grain avalanches on the slip faces of sand dunes	gravitativer Massentransportprozess eines Lockersedimentes	h
zrudnění	mineralization	Vererzung	přítomnost rudních minerálů a procesy vedoucí k jejich akumulaci	The process or processes by which a mineral or minerals are introduced into a rock, resulting in a valuable or potentially valuable deposit	Vorgang der Erzbildung und Führung von Erzmineralen im Gestein	w, q
zvrstvení gradační	graded bedding	gradierte Schichtung	vyznačuje se tříděním projevujícím se zmenšováním průměrné velikosti zrna od báze směrem do nadloží (pozitivní gradace), výjimečně zrna do nadloží hrubnou (negativní g.)	Graded bed is one characterized by a systematic change in grain or clast size from one side of the bed to the other	Gefügemerkmal bestimmter Sedimentgesteine, bei dem die Größe der Sedimentpartikel von der Schichtbasis zur Oberseite hin abnimmt oder zunimmt	h
zvrstvení konvolutní	convolute bedding	Wickelschichtung	typ deformační struktury vznikající v nezpevněném sedimentu	A variety of deformation structure formed within soft sediment	Regelmäßige bis unregelmäßige faltenähnliche Strukturen mit länglichen Mulden und spitzen Kämmen in Zentimeter- bis Dezimeter-Größe	h, q
zvrstvení korytovité šikmé	trough cross bedding	Trogschrägschichtung	šikmě zvrstvení vznikající migrací dun (se zakřiveným hřbetem)	Cross bedding produced by migration of 3D dunes (with curved crest)	Schrägschichtung mit gebogener Lamination	h
zvrstvení planární šikmé	planar cross bedding	planare Schrägschichtung	šikmě zvrstvení vznikající migrací dun (s rovným hřbetem)	Cross bedding produced by migration of 3D dunes (with straight crest)	Schrägschichtung mit parallelen Schichtlagen	h, q
žila	vein	Ader	deskovité těleso magmatické horniny vyplňující trhlinu v hornině nebo horninou proniká	Distinct sheetlike body of crystallized minerals within a rock	Bergmännischer Begriff für einen kleinen Gang	h, o
žilný	vein like	Gang	deskovité těleso magmatické horniny vyplňující trhlinu v hornině nebo horninou pronikající	Distinct sheetlike body of crystallized minerals within a rock	Ausbildungsform eines meist langgestreckten, platten- oder linsenförmigen intrusiven Gesteinskörpers, der die Füllung einer Spalte in einem anderen Gesteinskörper darstellt	h
žilný minerál/žilovina	gangue mineral	Gangart	nerudní minerály doprovázející rudní minerály na rudních žilách, mající s nimi obdobnou genezi (křemen, baryt, karbonát aj.)	Minerals, which can typically be found in a gangue	Begleitminerale, die gemeinsam mit Erzmineralen einen Gang ausfüllen können. Typische Minerale der Gangart sind Quarz, Karbonat, aber auch Fluß- und Schwerspat.	h

zdroj source Quelle	Seznam literatury / references / Literaturverzeichnis
a	Deutsches Nationalkomitee für das Internationale Hydrologische Programm (IHP) der UNESCO und das Operationelle Hydrologische Programm (OHP) der WMO Koblenz (1998): International glossary of hydrology SECOND EDITION 1992. Version Englisch/Deutsch. Koblenz : Bundesanst. für Gewässerkunde, IHP/OHP-Sekretariat, 1998; IHP/OHP-Berichte ; H. 12
b	DIN 4049-1:1992-12, Hydrologie; Grundbegriffe
c	Bayerisches Landesamt für Umwelt (LfU) (2015): Glossar Wasserrahmenrichtlinie
d	http://www.geodz.com/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
e	DIN 4049-3:1992-12, Hydrologie; Begriffe zur quantitativen Hydrologie
f	Jervey, M.T., 1988. Quantitative geological modeling of siliciclastic rock sequences and their seismic expression. In: Wilgus, C.K., Hasting, B.S., Kendall, C.G.St.C, Posamentier, HW, Ross, CA, and Van Wagoner, JC, eds., Sea-level changes: an integrated approach: Tulsa, OK, Society of Economic
g	Fossen, Haakon (2010): Structural geology, Cambridge University Press
h	https://en.wikipedia.org (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
i	http://ground.geophysicsgpr.com/en/ground-geophysics-techniques/seismic-ground-geophysics-methods (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
j	USGS Water Basics Glossary https://water.usgs.gov/water-basics_glossary.html (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
k	Ad-hoc-Arbeitsgruppe Hydrogeologie (Hrsg.) (2016): Regionale Hydrogeologie von Deutschland. Geologisches Jahrbuch, Reihe A, Heft 163
l	Höltig, B., Coldewey, W. (2013): Hydrogeologie. Einführung in die Allgemeine und Angewandte Hydrogeologie
n	https://www.mineralienatlas.de/index.php (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
o	Hans Murawski, Wilhelm Meyer (1998); Geologisches Wörterbuch, 10. Auflage; Enke verlag
p	D. G. A. Whitten; J. R. V. Brooks (1974); A Dictionary of geology, Penguin Books
q	www.spektrum.de (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)

zdroj source Quelle	Seznam literatury / references / Literaturverzeichnis
r	Glossary of the Geological Society https://www.geolsoc.org.uk/ks3/gsl/education/resources/rockcycle/page3451.html (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
s	https://link.springer.com/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
t	https://wiki.seg.org/wiki/Main_Page (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
u	https://dictionary.cambridge.org/de/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
v	https://www.duden.de/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
w	https://www.mindat.org/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
x	http://www.sepstrata.org/TerminologyList.aspx (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
z	https://www.bgr.bund.de/ (letzter Zugriff am 26.11.2019 / poslední přístup 26.11.2019)
aa	Krásný, J. et al. (2012): Podzemní vody České republiky. Čes. Geol. služba. Praha